დეკანოზი მეკ და ქვეყნისა მშრომელთა

კომუნისტი

წელიწადი მეორე
ს. კ. კ.
ფინან. და თბილისის
კომიტეტის და
საქართველოს
ოლახანის

4 იანვარი
ოთხშაბათი

Коллекция
Хал. Федосеева
Грузинова

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, კრუზენშტეინის
ქ., № 4. რედაქციის დაფარული
ყოველ დღე გარდა ორეულ
უქმეებისა დილიდან 3-ამდე

ტელეფონები: სარედაქციო
კოლეგ. № 1476. მდივნის
№ 1 ადსერთო №

№ 3 ოთხშაბათი, 4 იანვარი, 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი ოთხშაბათი, 4 იანვარი, 1922 წ. № 3

მშრომელთა ჯარისახალი რიგები

წითელი ჯარი საბჭოთა ხელისუფლების პირმშო შვილია. არც ერთი საბჭოვარი ოქტომბრის რევოლიუციისა არ არის ისეთი დამახასიათებელი საბჭოთა რეჟიმისა, როგორც ჯარი, დამცველი მუშურ-გლეხური დიქტატურის. ეს წითელი ჯარი შეიქმნა საბჭოთა ხელისუფლებამ ძველი ჯარის ნანგრევებზე. ამ პროცესს წინ ეძღოდა მეფის, და შემდეგ დროებითი მთავრობის—ჯარის დაშლა, დაქცევა, მისი ე. წ. ატომიზაცია. ამ ძველის ხანაში საბჭოთა მთავრობის ინტერესებში იყო მხოლოდ პროლეტარული წითელი გვარდია და ერთ-ერთ რიცხვოვანი რაზმები მოხალისეთა. ასეთ შეიარაღებულ ძალაზე ეყრდნობით შესძლო საბჭოთა რუსეთმა ახალი ჯარის მოწყობას შესგომოდა. რაც კი საღი და გამოსადეგი იყო ძველს ჯარში, ახალმა წითელმა ჯარმა მიიზიდა და ახალი წესით, ახალი მიზნებისათვის აამუშავა. პროლეტარულ საფუძველზე აღმოცენებული წითელი ჯარი სულ მოკლე ხანში შეიქნა უძლეველი: მას მომარჯვებული აქვს როგორც ფიზიკური არსებული, ისე პოლიტიკური შეგნების არაღიც. მან იცის თავთავის დროზე მუშავება როგორც კრიტიკის იარაღის, ისე იარაღით კრიტიკის.

საქართველოს საბჭოთა მთავრობის ერთი პირველი ნაბიჯთაგანი იყო მენშევიკური ჯარის და მენშევიკური გვარდიის დაშლა, რამდენათაც ეს ჯარი და გვარდია სულ მთლად არ დაშლილიყვენ თითონ, როცა მენშევიკური მთავრობა ბათომში იყო და ქართ მოელოდა საფრანგეთის ჯარების მოშველებას, მაგრამ ძველი ჯარის სავსებით დაშლა არ მომხდარა. ყველას ახსოვს, თუ როგორი პოლიცია დაიჭირა ბათომში მყოფ საქართ. ჯარმა მენშევიკების ავანტიურისტების მიმართ, როგორი სისწრაფით ულო მან ალლო შექმნილ პროვოკაციულ მდგომარეობას და როგორ ლფრთოვანებით დადგა საბჭოთა ხელისუფლების დროშის ქვეშ. ქართველ ჯარის ერთმა ნაწილმა თავგანწირვ ეგბრძოლა ავანტიურისტებს და ბ ომი საბჭოთა საქართველოს დაარჩენა. ასეთი ნაწილის დაშლა ყოვ ად მიუღებელი იყო. არც დაშლ ა.

ამის შედეგათ კი შეიქმნა ერთგვ ი უხერხული მდგომარეობა: ერი ა იმავე ჰასაკის ჯარის-კაცების უ ესი ნაწილი დათხოვნილი დარჩა ა ნ წავიდა, მეორე ნაწილი კი ნ ვილ სამხედრო სამსახურში ი ა დაკებული. ეს გარემოება ხელს უშლდა მთლიან გეგმის გატარებას წმინ სამხედრო ორგანიზაციის დარგ ში. აგრეთვე ჯარის პოლიტიკურათ აღზ ის საქმეს აფერხებდა. გაწვრთნ ა ედრული და გაწვრთნა პოლიტიკურ გულისხმობს დაახლოვებით ერ ირ შემადგენლობას ჯარისას. ეს შესაძლებელი ხდება იმ შემთხვაში, როდესაც ერთი ჰასაკის ა ბ აზრდობა შეადგენს ჯარის ცოცხ ტანს.

მოსაზრებით საქართ. საბჭოთა მთავრობამ გამოაცხადა მორიგი გაწვა ჯარში 1900 წ. დაბადებულთა. ა ნაწ ევის სათანადოთ ჩატარებაზეა დ ოკიდებული საქართველოს ჯარის შ ადგენლობის განახლება, გადახ ესება. და ამიტომაც ჩვენი პარტიის ო განიზაციებმა და საბჭოთა ხელისუ ლების ყველა ორგანომ უაღრესი ა ადღება უნდა მიაქციონ ამ საქ ს.

ალბ თქმა უნდა, ჩვენი მტრები ა ლავე შეუდგებიან გველურ სისინს ა პროვოკაციულ ჰორიკანობას—აქ ა და საბჭოთა მთავრობას ვიღაცამ ი გამოუცხადა და საომრათ ახდენს ი ბილიზაციასო. ეს ბუნებრივია იმათ ა რით, ვისაც ერთად ერთი იმედი ა ბ ჭოთა საქართველოზე გარეშე ტ რის, რომელიმე დიდი ბურჟუაზი ელ სახელმწიფოს თავდასხმაა. ასი ა ანდებიან და ჰორიკანობას დაიწყე ენ ახლაც, მაგრამ როგორც წინეთ, ისე ამ შემთხვევაშიაც ვერას გახდ ბ ან, თუ კი ჩვენ ხალხის ფართო ა ასებში გავალთ ჩვენი აგიტაციით, ჩ ენი პროპაგანდით. მშრომელმა გლ ე ამ და მის ახალგაზრდა შვილმა უნდა ბ აიგონ ჩვენგან თუ რა არის წითელი ჯარი, რა მიზანს ემსახურება ის, რ ორია მისი წყობილება, რით განირ ჩ ევა ძველი ჯარისაგან, რომელიც ა მ ართოოდენ კაცის მკვლელ უსულო მ ანქანათ აქცევდა მუშას და გლეხს, ჯ არის კაცის ფარაჯაში გადაცმულთ.

ყველა ჩვენს მორიგ საკითხებში ეს კ ამპანია უაღრესად საშური და პ ასუხისმგებელია.

ჯარში გაწვეულთა ხალისიანი, რ ევოლიუციური სიმღერებით და წითელი დროშების ქვეშ სიარული წითელი ლეგიონების სადგომებისაკენ—აი რა სურათი უნდა მივახალოთ ჩვენ ჩვენს შინაურ და გარეშე მტრებს.

ამას შევძლებთ ჩვენ, მშრომელთა ძალაუფლების მოციქულები, თუ დაუყონებლივ დავუახლოვდებით მშრომელთა მასსებს და ავუხსნით ყოველივეს, რაც კი დაკავშირებულია ჯარში გაწვევის საკითხთან.

უპარტიო მუშათა კონფერენციები

მუშაობას უპარტიო მუშათა შორის ერთი ადგილი აქვს დათმობილი ენი პარტიის ორგანიზაციულ ლ ა ძიებათა გეგმაში როგორც რუსთ ა, ისე სხვა ფედერატიულ რესპუ ბ ლიკებში. იგივე ითქმის კერძოთ ა ენ ერ ტიაზედაც საქართველოში. ო ორიც არ უნდა იყოს ორგანიზაციული გავლენა პარტიის, ცხადია, რომ ვერ ითავსებს თავის ფარგლებში ა არ შეუძლია მოითავსოს, ისეთ ენ ტრალისტური პარტიის ბუნების ა მ, ყველა ის ელემენტები, რ ლ ე ბ ედაც ცოტათ თუ ბევრათ ს ენ ელ ებ ა მისი პოლიტიკური გ ა ვ ენა, ა შეალო თუ არა პირდაპირი. ო მ უ ნ ისტური პარტია არის ყველაზ უფ ო მოწინავე ნაწილი რევოლ ი ციო ნ ერად განწყობილი კლასის. ცხადია, რომ ის დღეს-დღეობით იკრ ე ბ ს თა ს რიგებში უმცირესობას ამ ა ასი ს. კაპიტალიზმის და მის მიერ შ ენილი ეკონომიურ-კულტურულ პ ი ობებში შეუძლებელიც არის, რომ ა ასისა და პარტიის შორის იყოს ა ვ ეობის ნიშანი დასმული. მხ ო ათ მომავალში, მხოლოთ გ ა ვ დამ ალ ი ხანის და თვით სოციალისტუ ი კულტურის პირობებში მ უ ობისა ა განვითარების შემდეგ მოხ ებ ა ეს კ ეობა. მაგრამ ეს იქნება ს დრო ოდესაც კლასებიც და პ ა ტ ი ებიც, ო გორც კატეგორიები კ ა პ ტ ალ ის ური საზოგადოების თანდ ა ან დ ა ჰ ა ვ ენ თავის მნიშვნელობ ა.

დღეს დღეობით პარტიის წინაშე ა ა ჭრილია კითხვა ფართო მ უ შ ა ობ ს შესახებ სწორეთ ა მ უ ა ტ ი ო ა ა ა

ქრონიკა

ქალაქების მოსახლეობის აღწერა. საქართველოს რევკომმა დაადგინა მოახდინოს მოსახლეობის, ბინების და მფლობელობის დაწვრილებითი აღწერა რესპუბლიკის ყველა ქალაქებში. ეს აღწერა მოხდება 1922 წლის პირველი ორი თვის განმავლობაში. ცენტრალური სტატისტიკური მმართველობა უკვე შეუდგა წინასწარ მუშაობას ამ აღწერის მოსაწყობათ. შედგენილია უკვე დაწვრილებით ხარჯთ-აღრიცხვები. საერთო ხარჯი, თუ არ ჩავთვლით ქაღალდისა და მასალის შემუშავების ფასს, ნავარაუდევია დაახლოვებით—340 მილიონი მანეთი. აღწერის პროგრამამ უნდა გამოარკვიოს: 1) მოსახლეობის დემოგრაფიული შემადგენლობა (სქესი, ხნოვანება, ერი-ვნება, დაბადების ადგილი, ოჯახობრივი მდგომარეობა, ხელობა და სხვა), 2) საბინაო პირობები, 3) ქალაქის სამეურნეო ცხოვრება და 4) სახლების აშენების საქმე.

ქალაქის საბჭოს დებულება. 31 დეკემბრის სხდომაზე ქალაქის საბჭოს აღმასკომმა მიიღო პროექტი დებულებისა თბილისის ქალაქის საბჭოს შესახებ.

სავალდებულო დადგენილება. აღმასკომმა მიიღო სავალდებულო დადგენილებათა პროექტი საბინაო საკითხის შესახებ, რომელიც ამხ. წივწივაძემ წარუდგინა აღმასკომს.

სავაჭრო და საწყობის ბინების ქირა. ქალაქის საიჯარო აღმასკომმა დაადგინა რომ ყველა პირთ და დაწესებულებათ, რომელთაც უპირავთ სავაჭრო და საწყობის ბინები, უნდა შეიტანონ თბილისის ქალაქის საბჭოში დანიშნული საჭირო ქირა,

საჩუქარი წითელ არმიას თბილისში „წითელ არმიელების დოვლათის“ კვირეულის ჩატარებასთან დაკავშირებით, ამხ. გეგეჭკორის მოხსენების თანახმათ ქალაქის საბჭოს აღმასკომმა დაადგინა გადასცეს საჩუქრათ თბილისის გარნიზონს 100,000,000 მანეთი ფულათ და 60 ფუთი საპონი.

ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოების წლიური კრება. ხუთშაბათს, 5 იანვარს, საღამოს 7 საათზე მიბეიღის საავადმყოფოში დანიშნულია ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოების წლიური კრება. დღის წესრიგი: მოხსენებანი: 1) ექიმი ბ. ბ. ელიავა: „ბაკტერიოფაგი“ d'Herelle'ისა და მისი როლი იმმუნიტეტში. 2 ექიმი ვ. ა. გედევანიშვილი: ბავშვის ფსიხოლოგია. სასურველია დასწრება მასწავლებელთა და ფსიხოლოგა. 3) საზოგადოების მუშაობის წლიური ანგარიშის მოსმენა. 4. ახალი გამგეობის არჩევა.

ხაზ-ბა „ინდუსტრია“. 25 ოქტომბერს შესდგა საზოგადობების საორგანიზაციო კრება. კრებამ დაადგინა გახსნას განყოფილება ბათომში და სააგენტოები სტამბოლში, დონის როსტოვში, კავკავში, ბაქოში, განჯაში და ერევანში. გამგეობის თავმჯდომარედ აირჩიეს ხ. ტ. აფრიკიანი პაი გაწერილია ორი მილიარდი მან. საზოგადოების საპატიო წევრათ არჩეულია ფინანსთა სახალხო კომისარი ამხ. სვანიძე.

საექსპორტო ფონდის აღრიცხვა. საქართველოს რევკომმა დაადგინა წინადადება მიეცეს ყველა ეკონომიურ კომისარიატებს შევიდეს უშუალო დამოკიდებულებაში საგარეო ვაჭრობის კომისარიატთან საექსპორტო ფონდის გამოსარკვევად და აღსარიცხავად და დაიწყონ მათი ჩაბარება საგარ. ვაჭ. კომისარიატზე.

აბრეშუმის თესლის შესყიდვა. საგარეო ვაჭრობის კოლეგიამ დაადგინა გაგზავნოს სტამბოლში და იტალიაში ამხ. ქუთათელაძე, შირიხოვი და გუსეინბეკოვი აბრეშუმის თესლის შესაძენად საგარ. ვაჭრობის და საბჭოთა რუსეთის გაერთ. საგარეო ვაჭრობის წარმომადგენლებთან კონტაქტში. თესლი განაწილდება ამიერ-კავკასიის მცხოვრებლებს შორის.

გადასახადისაგან განთავისუფლებული მინიმუმი. საქართველოს რევკომის 1921 წლის 26 დეკემბრის დადგენილებით თავისუფლდება საშემოსავლო გადასახადისაგან ყოველგვარ წყაროებიდან შემოსული შემოსავალი, რომელიც კი არ აღემატება 9 მილიონ მანეთს. თუ ეს შემოსავალი აღემატება აღნიშნულ თანხას, მაშინ მას ედება გადასახადი. რომელიც გათვალისწინებულია დამტკიცებულ № 61 დეკრეტში იმავე დადგენილებით უფლება ეძლევა საშემოსავლო გადასახადის დებულების 45 მუხლის ძალით გადასახადის შემცირებისა ამ პირთათვის, რომლების შემოსავალი არ აღემატება 36 მილიონ მან. და აგრეთვე 46 მუხლის ძალით, როდესაც შემოსავალი არ აღემატება 54 მილიონ. მან. ეს დადგენილება ვრცელდება 1921 წლის ოდენობულ გადასახადებზე.

თბილისის საბჭოს პლენუმი

2 იანვარს, სადამოს 5 საათზე, სახალხო სახლში, ამხ. გეგეჭკორის თავმჯდომარეობით შესდგა თბილისის მუშათა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოს პლენუმი.

თბილისის საბჭოს დებულება.

პლენუმმა დაამტკიცა, აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ გამომუშავებული, თბილისის საბჭოს დროებითი დებულება.

დებულება პლენუმის შესახებ.

1. თბილისის მუშათა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭო ავრცელებს თავის ძალა-უფლებას ქალ. თბილისის ფარგლებში.

2. თბილისის საბჭოს პლენუმი წარმოადგენს ადგილობრივი ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოს, რომელსაც დროგამოშვებით ანგარიშს უდგენენ როგორც აღმასრულებელი კომიტეტი, ისე სახალხო კომისრები, რომლებსაც შეაქვთ მის განსახილველად, როგორც ადგილობრივი, ისე საერთო სასიათის უმთავრესი საკითხები. პლენუმი ისმენს თავის აღმასრულებელ კომიტეტის ანგარიშებს ქალაქის მეურნეობის მმართველობის და წარმართვის სფეროში, იხილავს საკითხებს, რომელნიც ეხებიან ქალაქის ცხოვრებას, გამოაქვს თავისი დასკვნები აღმასრულებელ კომიტეტის ანგარიშების გამო, განიხილავს პოლიტიკურ მომენტის საკითხებს და წარმოადგენს ტრიბუნას, რომელიც აშუქებს ქალაქის ცხოვრების ყველა საკითხებს მშრომელთა თვალსაზრისით.

3. პლენუმი იწვევა თვეში ორჯერ მაინც.

4. პლენუმის სხდომები ღიაა ყველა მშრომელთათვის, რომელთაც აქვთ საბჭოში არჩევის უფლება, გარდა დახურულად გამოცხადებულ სხდომებისა.

5. საბჭოს პლენუმის ქვორუმი ითვლება კანონიერად, თუ დაესწრება არა ნაკლებ წევრთა ნახევარისა.

6. საბჭოს ყველა წევრების პრაქტიკულ მუშაობაში ჩაბმის და მათი პრაქტიკული გამოცდილების მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით, თბილისის საბჭოს პლენუმი აყოფს სექციებად, აღმასრულებელ კომიტეტის მთავარ განყოფილებათა მიხედვით, ამა თუ იმ სექციაში ნებაყოფლობითი ჩაწერის გზით; საბჭოს ყველა წევრისათვის სავალდებულოა მონაწილეობა მიიღოს ერთერთ მათგანში.

საბჭოს აღმსრულებელი კომიტეტი.

7. ქალაქის საბჭოს ყველა პრაქტიკული მუშაობის სახელმძღვანელოდ, პლენუმი ირჩევს აღმასრულებელ კომიტეტს 35 წევრის შემადგენლობით.

შენიშვნა: აღმასრულებელ კომიტეტის გარდა, პლენუმი ირჩევს საბჭოს თავმჯდომარეს.

8. აღმასრულებელი კომიტეტი წარმოადგენს თბილისის საბჭოს უმაღლეს აღმასრულებელ ორგანოს, მის პრაკტიკულ მოღვაწეობაში, მის წინაშე ანგარიშ ვალდებულს და მის დადგენილებების და დირეკტივების გამტარებელს ცხოვრებაში.

9. აღმასრულებელი კომიტეტი იწვევა კვირაში ერთხელ (შაბათობით).

10. აღმასრულებელი კომიტეტი თავის მუშაობაში, გარდა საბჭოს პლენუმისა, ემორჩილება საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს (საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი) ან სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობას და არავის, გარდა უკანასკნელებისა, თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტის დადგენილებების გაუქმება არ შეუძლია.

11. სახალხო კომისრები, რომელნიც არ ეთანხმებიან აღმასრულებელ კომიტეტის ამა თუ იმ დადგენილებას, მისი გაუქმების შესახებ წინადადებით მიმართავენ უშუალოდ საქართველოს ც. ა. კომიტეტს.

12. სახალხო კომისართა განკარგულებანი, მიჩნეულნი საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ მიზანშეუწონლად, უნდა იქნან განსაჩივრებულნი საქართველოს ც. ა. კომიტეტში, მათი ცხოვრებაში გატარების შეუჩერებლად.

შენიშვნა: აღმასკომს აქვს უფლება შეაჩეროს [illegible] კომისარიატის განკარგულება [illegible] ერთ შემთხვევაში, როდესაც განკარგულება აშკარად ეწინააღმდეგება საქართველოს ც. ა. კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებებს, ამასთან სახალხო კომისარიატის განკარგულების უმართებელო წერების შემთხვევაში, აღმასკომი ვალიანად პასუხისმგებელია სასამართლოს წინაშე.

13. მუხლი №-13—აღმასკომის ურთიერთობის შესახებ სახალხო კომისარიატებთან გადადებულია ამ საკითხის გამორკვევამდე საანადო უმაღლეს ორგანოებში.

14. აღმასრულებელი კომიტეტი თავის მოქმედებაში ხელმძღვანელობს თავის განყოფილებების მუშაობას, ისმენს მოხსენებებს უკანასკნელთა მუშაობის შესახებ, იხილავს პოლიტიკურ მომენტის საკითხებს და არეზიდიუმის მიმდინარე მუშაობასთან გამოაქვს სათანადო დადგენილები.

აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმი.

15. აღმასრულებელ კომიტეტის მიმდინარე მუშაობის საწარმოებლად და ყველა მისი დავალებათა და დადგენილებების ასასრულებლად, აღმასრულებელი კომიტეტი ირჩევს თავის წრიდან პრეზიდიუმს შვიდი კაცის შემადგენლობით.

16. აღმასკომის ყველა განყოფილებები მუშაობენ პრეზიდიუმის უშუალო ხელმძღვანელობით. პრეზიდიუმი აწარმოებს მთელ მიმდინარე მუშაობას, გამოაქვს დადგენილებები ყველა საკითხების შესახებ, გადააქვს აღმასკომის პლენუმში უფრო მნიშვნელოვან და პრინციპიალურ ხასიათის საკითხების გადაწყვეტილებები.

17. პრეზიდიუმის წევრები ინიშნებენ თავიანთ შორის აღმასკომის განყოფილებებს მათი მუშაობაზე უშუალო მეთვალყურეობისათვის.

18. პრეზიდიუმის სხდომები ხდება კვირაში ორჯერ მაინც.

საბჭოს განყოფილებანი.

19. თბილისის აღმასკომთან ეწყობა შემდეგი განყოფილები:

I. მმართველობის განყოფილება.
II. ფინანსიური განყოფილება.
III. კომუნისტურ მეურნეობის განყოფილება.
IV. სტატისტიკური განყოფილება.
V. ჯანმრთელობის განყოფილება.
VI. სახალხო განათლების განყოფილება.
VII. მუშა-გლეხთა ინსპექციის განყოფილება.
20. თბილისის საბჭოს მუშა[illegible] სხვა დარგები, სახელდობრ: 1) [illegible]მის და სოციალურ უზრუნველყო[illegible] განყოფილება; 2) ფოსტის და [illegible]ლეგრაფის; 3) სამხედრო; 4) სა[illegible] სათო 5, სახალხო მეურნეობის [illegible]ჭო და 6) კონტრ-რევოლიუც[illegible] საბოტაჟსა და სპეკულიაცი[illegible] ბრძოლა—რჩებიან სათანადო სა[illegible]ხო კომისარიატების გამგებლ[illegible] მაგრამ ყველა ისინი თბილისის [illegible]შტაბით მუშაობის სფეროში [illegible]რიშ ვალდებულნი არიან თბილ[illegible] საბჭოს წინაშე, ამასთან სათა[illegible] სახალხო კომისარიატების კოლ[illegible]ბის შედგენაში თბილისის [illegible] აღმასრულებელი კომიტეტი [illegible] მონაწილეობას.

2) განყოფილებების გამგეებს [illegible] განყოფილებათა კოლეგიების წევ[illegible]ნიშნავს და ამტკიცებს აღმასრ[illegible]ბელი კომიტეტი.

საბჭოს სხდომების რეგლამენტ[illegible]

1. პლენუმის სხდომები იწვევა [illegible]ჯერ მაინც თვეში, ორშაბათობი[illegible]

2. სხდომები იწყება საღამო[illegible] საათზე და თავდება არა უგვ[illegible] 9 საათისა.

3. პლენუმის თავმჯდომარე [illegible]მძღვანელობს სხდომების წარმო[illegible] წესებით:

ა) მომხსენებელს ამა თუ იმ [illegible]კითხის შესახებ ეძლევა 40 წ[illegible] საბოლოო სიტყვისათვის 20 დ[illegible] წუთი;

ბ) კამათში ორატორებს—პირ[illegible]ჯერ 10 წუთი, მეორედ 5 წუთი;

გ) სხდომის წარმოების წეს[illegible] სათვის, წინადადებისა და კ[illegible]ყრის მოტივებისათვის ამა თუ [illegible] გადაწყვეტილების სასარგებლო[illegible] წინააღმდეგ—3 წუთი: პირადი ს[illegible]ხები და რიგს გარეშე განცხადებ[illegible] სხდომის დასასრულს—3 წუთი.

სამანდატო კომისია.

თბილისის საბჭო ირჩევს [illegible] წრიდან სამანდატო კომისიას [illegible]კაცის შემადგენლობით. სამანდ[illegible] კომისია შინჯავს საბჭოს წევ[illegible]რწმუნებებს, აწარმოებს ანგ[illegible] საბჭოთა წევრების მოძრაობის [illegible]ხებ და ყველა ცვლილებებს ატ[illegible]ნებს საბჭოს პრეზიდიუმს.

საბჭოთა წევრების პასუხისმგებ[illegible]ბა თავიანთი ამომრჩევლების წ[illegible] თბილისის საბჭოს წევრები პ[illegible]

რეგვრრ ‹‹ურ საადგილ-მამულო პოლიტიკა დღეს და რეგვრრ უნდა იყოს შემდეგში

(დასასრული. იხ. „კომ.“ № 2

რევოლიუციამ თავის არსებით ნიშნავს საზოგადოებრივ ცხოვრების ერთი სისტემის მეორეზე შეცვლას, რომელიც ხდება მაშინ, როდესაც ძველი სისტემის ქერქში უკვე მომზადებულია როგორც სუბიექტიური, ეგრეთვე ობიექტიური პირობები: თეორეტიულათ თუ შეუხედავთ საქმეს ე. ი. თუ კითხვას დავაყენებთ მსოფლიო მასშტაბში, შეგვაძლია ვთქვათ, რომ ორივე ეს პირობები მზათ არის. მსოფლიო პროლეტარიატის შეგნებაში უკვე მომწიფებულია აზრი ძველი (კაპიტალისტური) საზოგადოებრ. ცხოვრების უვარგისობაში და ახალის საჭიროებაში (სუბიექტიური მხარე): მეორის მხრივ მსოფლიო (ინტერნაციონალურმა) კაპიტალმა უკვე შეასრულა თავისი მისია და მის ისტორიის წიაღში წასვლა აუცილებელია (ობიექტიური პირობა). ერთის სიტყვით უზრუნველ ყოფილია რევოლიუციის გამარჯვება. მაგრამ თეორიიდან პრაქტიკაში გადასვლის დროს საქმეს მუდამ რაიმე მოულოდნელი დაბრკოლება დაეჯახება ხოლმე: ეს ემპირიული კანონი არის და ამ კანონს არ ასცდა ოქტომბრის რევოლიუციაც, ისიც წააწყდა ამ დაბრკოლებას მენშევიკ-ესერების ღალატის სახით.

ოქტომბრის რევოლიუციის ქარტეხილმა გაიარა რუსეთიდან ყოველ მიმართულებით. აღარავინ ეჭვობდა მის გამარჯვებაში. „Надо быть слепым, чтобы не видеть того, что происходит в Европе“—ასე იძახდა დაახლოვებით ამხ. ლენინი და თუ ასე ფიქრობდა ლენინი, მაშ რაღა უნდა ეთქვა უმრავლესობას, რომელშიც გრძობა მუდამ გონებას სჭარბობს. რწმენა, რომ სოციალიზმი ახლო მომავალში განხორციელდებოდა, რომ ამისთვის უკვე მზათ იყო როგორც ობიექტიური, ისე სუბიექტიური პირობები, რომ ევროპა გაჰყვებოდა რუსეთს რევოლიუციაში, დიდი იყო, მაგრამ იმედი არ გამართლდა. ევროპა რუსეთს ჯერ ვერ გაჰყვა, და რუსეთი განმარტოვებული დარჩა. რუსეთი კი ცალკე აღებული—წარმოადგენს საერთოდ გლეხურ ქვეყანას, დაბალი კულტურით, დაქსაქსულ პროლეტარიატით, გარე და შინაურ ომებით ერთიანათ დანგრეული და განადგურებული საწარმოო ძალებით.

ამ პირობებში განა შესაძლებელია სოციალიზმის სრულ განხორციელებაზე ახლო მომავალში ფიქრი? რა თქმა უნდა არა.

ამიტომ დღეს წესრიგში დგება კითხვა საბჭოთა ხელისუფლების, მსხვილი მრეწველობის და სოფლის მეურნეობის განადგურებიდან გადარჩენაზე. ეს კი შესაძლებელია დამხობილ წარმოების ფეხზე აღდგენით და გაძლიერებით. ლოზუნგი „რევოლიუციისკენ შეიცვალა ლოზუნგზე „წარმოებისკენ“. ამ წარმოებისკენ მოუწოდებს რუსეთი ყოველ თავის ცხოველ ძალებს; წარმოების გაჩაღმა იყოს თავს დღეს ყველა კითხვები და მათ შორის მიწის კითხვაც.

ასევე ითქმის ჩვენს ქვეყანაზედაც, რომელიც იმით გაირჩევა რუსეთიდან რომ იგი უფრო წვრილი ბურჟუაზიული ქვეყანაა, ვიდრე პირველი.

ნათქვამიდან ცხადი ხდება, რომ საჭიროა მიწის პოლიტიკის გადასინჯვა და მისი შეთანხმება ახალ ეკონომიურ კურსთან.

როგორ არის საქმე რუსეთში?

„В основу Земельной политики—სწერს გაზ. „Беднота“ № 1074—1921 г.—должно быть положено развитие производительных сил страны в зависимости от условий места и времени. იმავე გაზ. „Беднота“-ში ამა წლის 15-დან დაბეჭდილია მიწათ-მოქმედების და მელიორაციის მთავარ სამმართველოს უფროსის სედელნიკოვის ბრძანება, სადაც ის აძლევს თანამშრომლებს შემდეგ დირექტივებს: 1) სახელმწიფომ მარტო თითონ არ უნდა აწარმოვოს მიწათ-მოწყობა, იგი მოვალეა ამ საქმეში ჩაბას ხალხიც; 2) მიწით სარგებლობის ფორმები ერთი ღირებულებისანი არიან; 3) საჭიროა უკუვაგდოთ მაცდური აზრი მიწით ერთნაირად დაკმაყოფილების შესახებ მჭამელთა რიცხვის მიხედვით.

სედელნიკოვს არ აშინებს მიწით სარგებლობაში უთანასწორობა, ის იძახის, რომ ეს აუცილებელია და სცდილობს ისარგებლოს უთანასწორობით და ერთნაირად დაასახლოს სახელმწიფოს ტერიტორია. მოყვანილი ამონაწერებიც საკმარისია იმის დასამტკიცებლათ თუ როგორ შეცვლილა აზრი მიწის საკითხზე. ეხლა კომუნებზე და საერთოთ კოლექტიურ მეურნეობაზე ისე რიგათ აღარავინ მსჯელობს, ვინაიდან მთელი ყურადღება მიქცეულია კერძო მეურნეთა მოწყობაზე, მათ ფორმებზე და შინაარსზე. უფრო მეტიც, რამდენათაც წინათ იყვნენ გატაცებულნი კომუნებით და არტელებით, იმდენათ ეხლა აცრუებულია მათზე გული და დაბადებული კითხვა, კომუნების ყოფნა არ ყოფნაზე. მართლა და აი რას ვკითხულობთ გაზ. „Беднота“-ში Изменилось—ли в связи с новой экономической политикой этно шкне центра к Коммунам?—ეკითხება კომუნა „Единение“, გაზეთ „Беднота“-ს № 1075. უკანასკნელი უპასუხებს: если коммуна работает хорошо, ведет интенсивное хозяйство с многопольным севооборотом, выполняет задачи в области агрономии, вносит все налоги и повинности, то никакой ликвидации она не подлежит.

ნათქვამიდან შეგვიძლიან დასკვნა შემდეგი: 1) პირველ რიგში ჩვენ[illegible] ეკერძო მეურნეობის მოწყობა; 2) საჭირო არ არის რომ ყოველ თითო სულზე მოდიოდეს ერთი და იგივე ზომის ადგილი.

თუ მივიღებთ მხედველობაში, რომ მუშაობის მთელი შინაარსი შესდგება ამ ორ მომენტისაგან, და რომ ეს ორი მომენტი თავის ახალი შინაარსით წარმოადგენენ სრულ წინააღმდეგობას წინეთ მიღებულებთან, დავინახავთ, რომ დღეს რუსეთში სულ ერთიანათ შეცვლილა მიწის პოლიტიკა.

თუ შეუფარდეთ ახალი მიწის პოლიტიკა ახალ ეკონომიურ პოლიტიკას, დავრწმუნდებით რომ მათში სრული ლოგიკური კავშირია. მართლაც და რუსეთის პრაკტიკამ დაგვანახა რომ დღევანდელ პირობებში წარმოების გაძლიერება უფრო შესძლებია კერძო მეურნეობას, ვიდრე კომუნებს და არტელებს. აქედან შედეგი: ყურადღება კერძო მეურნეობისაკენ; წარმოების გაძლიერებაში როლს თამაშობს არა მჭამელთა რიცხვი არამედ მეურნეს უნარი და ნიჭი. აქედან დასკვნა: მიწა მიეცეს არა მჭამელთა რიცხვს, არამედ შრომის ნიჭს და უნარის მიხედვით ე. ი. დასაშვებია მიწულების უთანასწორობა სხვა და სხვა მეურნეთა შორის.

ასეთია ახალი მიწის პოლიტიკა რუსეთში. როგორი უნდა იყოს ჩვენში? საერთოთ ისეთივე, ე. ი. ჩვენს მუშაობას მიწის-მოწყობაში საფუძვლათ უნდა დაედოს ახალი ეკონომიური პოლიტიკა—წარმოების აღორძინება წარმოების ძალთა განვითარება.

წარმოების ძალა ორგვარია—ძალა ცოცხალი და ძალა ბუნებრივი. ჩვენს წინაშე დგას ამოცანა—ავირჩიოთ ისეთი მეურნეობის ფორმა, რომელსაც შეეძლოს ერთის ხრივ გამოიწვიოს მწარმოებელში რაც შეიძლება მეტი უნარი და შრომა, მეორეს—რაც შეიძლება მეტათ იყოს გამოყენებული ბუნების ძალები; თუ რუსეთში კოლექტიურმა მეურნეობამ ვერ გაიმართლა თავი, ვერც გაიმართლებს თავს საქართველოში, როგორც უფრო წვრილ ბურჟუაზიულ ქვეყანაში. აქედან ცხადია, რომ ჩვენ მიწის მოწყობის საქმეში პირველ რიგში უნდა ჩავაყენოთ კერძო მეურნეობა. რაც შეეხება ბუნების ძალების გამოყენებას აქ უპირველესათ ჩვენ ყურადღებას იპყრობს მელიორაციის აორწყვა და ჭაობების დაშრობა. არაფერს ვამბობთ აგრონომიის დახმარებაზე, ვინაიდან ამისთვის საჭირო ბაპარატი მოწყობილი გვაქვს. ჩვენი მუშაობა იქნება მიმართული ორ ბრივ ერთის მხრივ მიწის მოწყობისკენ (მიწის დანაწილება კერძო მეურნეობა შორის), ხოლო მეორეს—არხების გაყვანაზე და ჭაობების დაშორებაზე.

მიწის მოწყობის მუშაობის შესრულების დროს საჭიროა ვიხელმძღვანელოთ შემდეგით: 1. მიწით სარგებლობის ფორმა უნდა იყოს თავისუფალი; 2. მიწა შეიცემა უმიწაწყლოს ან მცირე მიწის მქონეს იმდენი, რამდენსაც იგი მოერევა საკუთარის და ოჯახის შრომის შემწეობით; 3. მეურნეობის მთლიანობა არაფერ შემთხვევაში არ უნდა დაირღვეს და თუ მეურნე ვერ ასდის მამულს, იძულებული იყოს შეიყვანოს ამხანაგათ ვინმე უმიწაწყლო თავის არჩევით; 4. დაქირავებული მუშით შეიძლება სარგებლობა, თუ ამას სპეკულიაციის ხასიათი არა აქვს; 5. მეურნეს მიეცეს ფორმალური აქტი მიწის ნაკვეთის სივრცის და საზღვრის აღნიშვნით.

თუ ეხლა შევადარებთ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე აშენებული სამიწისმომწყობი გეგმა ჩვენგან უკვე მიღებულ გეგმას, დავინახავთ, რომ მათ შორის არ არის ისეთი დიდი განსხვავება, როგორც აღმოჩნდა რუსეთში მიღებულ გეგმასთა შედარებით. განსხვავება აქ არის მხოლოდ ერთ მუხლში ნორმის განსაზღვრაში. ჩვენ როგორც რუსეთში, ნორმას ვსაზღვრავდით მომხმარებელ შრომის (потребительно трудовая) პრინციპით, ეხლა კი უნდა იგი განისაზღვროს წარმოების სამზღვრითი პრინციპით (принцип предельной производительности).

აქ ჩვენ შეგვეძლო წერტილი დაგვესვა თუ არა ერთი გარემოება, რომელსაც ჩვენ უნდა ანგარიში გაუწიოთ. ეს გახლავთ შიში, რომელსაც იწვევს ჩვენ ამხანაგებში გლეხი თავის წვრილ ბურჟუაზიულ, კერძო მესაკუთრის ფსიხოლოგიით. მართლა და ნუ თუ ჩვენ ჩვენის ახალი გეგმით საფრთხეს არ უმზადებთ ჩვენს იდეალს, როდესაც მეურნის, გლეხის ხელში გადაგვაქვს ეკონომიური ძალა?

უნდა გამოვტყდეთ, რომ ეს მეურნე უეჭველში იქნება ღონიერი გლეხი, ვინაიდან მხოლოდ მასა აქვს იარაღიც—ხარი, კამეჩი, გუთანი და სხ. და ამასთან ცოდნა და გამჭრიახობაც, და მაშასადამე ეხოლოთ მას შეუძლიან, რაც შეიძლება მეტად ამოსწოროს [illegible] [illegible] და

[illegible] ბევრი მიწაც მიეცეთ სულ ერთია [illegible] უკანასკნელს ვერ [illegible]. გამოდის [illegible] რომ საქმით ჩვენ [illegible] [illegible] ვიდრე შეუ[illegible] [illegible]ძლებლებს.

ამის გარდა, თუნდა არ უნდა, რომ [illegible]ძალზე მოლონიერებული გლეხი ეკონომიურ ძალას გამოიყენებს ჩვენს წინააღმდეგ. ამისათვის ძალაუნებურათ იბადება კითხვა: შესაძლებელია თუ არა თეორეტიულად გლეხის ფსიხოლოგიის გარდაქმნა და თუ ეს შესაძლებელია, რა პრაქტიკული სახსარი უნდა იყოს მიღებული მიზნის მისაღწევად?

პირველ კითხვაზე ჩვენ შეგვიძლიან უპასუხოთ დადებითად, ვინაიდან ვიცით ფსიხოლოგიის ბუნება, ვიცით რომ იგი ცვალებადია, რომ იგი შედეგია ამა თუ იმ წარმოების ურთიერთობისა. მარქსი ამას ასე გამოსახავს: „человек действует на природу и изменяет свою собственную природу“.

მაშასადამე თუ ჩვენ შევძელით და მეურნე გლეხი ჩავაყენეთ წარმოების ისეთ ფორმაში, რომლისგან გამომდინარე ურთიერთობას ექნება კოლექტიური ხასიათი, მაშინ ჩვენი მიზანი მიხწეული იქნება. წარმოების ასეთ ფორმათ ჩვენ მიგვაჩნია სასოფლო სამეურნეო კოოპერატივები.

ერთის შეხედვით ჩვენ თქვა წინააღმდეგობაში ვვარდებით: დავიწყეთ იმითი, რომ უარვყავით კოლექტიური ფორმა და მივიღეთ მისი კერძო სახე, ეხლა დავიწყეთ კერძო ფორმიდან და მივადექით კოლექტივს; ერთის სიტყვით მოვიქეცით მოჯადოებულ წრეში, მაგრამ ვიმეორებ: ისე გვეჩვენება ჩვენ ერთის ზერელე შეხედვით. ნამდვილათ საქმე სულ სხვა ნაირათ არის, თუ ჩაუკვირდებით.

საქმე იმაშია, რომ როცა ზევით ვლაპარაკობდით კოლექტივებზე ჩვენ სახეში გვქონდა კომუნები და არტელები, ან იმისთანა სასოფლო სამეურნეო ამხანაგობები, რომელნიც ძალიან ახლოს დგანან კომუნებთან, რუსეთში დღეს იერიში სწორეთ ამისთანა კოლექტივებზეა მიტანილი და არა კოოპერატივებზე, რომლებშიაც პირ იქით შველას ეძებენ.

რა განსხვავებაა კომუნა-არტელების და კოოპერატივების შორის? კომუნა არის განვითარებული ფორმა ოჯახურ მეურნეობის. კომუნის წევრი კომუნის გარეშე არის ცარიელი კაცი, სამეურნეო ქონებას მოკლებული. კომუნა ჩაკეტილია საკუთარ საზღვრებში, როგორც ჩაკეტილია თვით ოჯახი. კომუნის განვითარება ნიშნავს კომუნის დაშლას, ამიტომ ის კონსერვატორია და წინააღმდეგი განვითარებისა. თამამათ შეგვიძლიან ვსთქვათ, [illegible] [illegible] [illegible]

ულთა მოხსენებებს უკეთებენ თანამშრომლებს საბჭოს მუშაობის შესახებ.

საბჭოს და მის წევრთა და აგრეთვე ალმასრულებელ ორგანოების ხელახალი არჩევანი.

თბილისის საბჭოს და მის აღმასრულებელ ორგანოების ხელახალი არჩევანი ხდება ერთხელ მაინც თვეში, მაგრამ საბჭოს დადგენილებით ხელახალი არჩევანი შეიძლება დანიშნოს ამ ვადაზე უფრო ადრეც.

საბჭოს ყოველი წევრი შეიძლება აყენებულ იქმნას თავის თანამშრომლებს მიერ და მის მაგიერ გაგზავნილ იქმნას მეორე, რის შესახებაც აცნობებენ საბჭოს სამანდატო კომისიას, ხელახალი არჩევნების მოსახდენად.

დებულება
საბჭოს სექციების შესახებ.

ა. ხალხსა დებულებანი.

1. ქალაქის საბჭოს ყველა წევრები განაყოფებიან სექციებად, რომლებიც დაარსებულ იქნებიან აღმასრულებელ კომიტეტის არსებულ განყოფილებათა მიხედვით.

2. სექციები ეწყობიან საბჭოს დადგენილებით, საბჭოს წევრთა სექციებში ნებაყოფლობით ჩაწერის თანამად; ამასთან საბჭოს ყოველი წევრის მონაწილეობა გინდ ერთ სექციაში მაინც, სავალდებულოა,

3, საბჭოს, თუ საჭირო იქნება, სექციის მუშაობის უფრო მეტის ნაყოფიერებისთვის, შეუძლიან მოახდინოს საბჭოს წევრთა ხელახალი განაწილება სექციებად.

4. სექციის შემადგენლობა არ უნდა აყოს 7 კაცზე ნაკლები.

(სექციის წევრთა რაოდენობა განისაზღვრება საბჭოს წევრთა რაოდენობის მიხედვით. მაგალითად, ოდესაში დაწესებულია მაქსიმალური რაოდენობა—60 კაცი),

5. სექცია ირჩევს თავის წევრებს შორის ბიუროს არა უმეტეს 3 წევრისაგან; ამასთან ბიუროს თავმჯდომარეთ ითვლება განყოფილების გამგე.

ბ. სექციის ამოცანები და უფლებები.

6. სექციას მიზნად აქვს ყველა თავისი წევრები ააბას განყოფილების, მისი დაწესებულებების და წარმოებების პრაქტიკულ მუშაობაში და სექციის ყოველი წევრი აქციოს განყოფილების შემოქმედობით მუშაობის აქტიურ მონაწილეთ.

7. სექცია ამზადებს მუშებსა და წითელარმიელებს ცალკე საშუშაოებისთვის განყოფილებაში.

8. სექცია წინასწარ იხილავს აღმასკომის დადგენილებათა პროექტებს, რომლებსაც ფართე პრინციპიალური და პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვთ ქალაქის მოსახლეობისთვის, და თუ საჭირო იქნება, ისმენს განყოფილების, მის ქვე-განყოფილებების და სექციების მოხსენებებს და ანგარიშებს.

9. სექცია თავის წევრების საშუალებით მუდამ თვალს ადევნებს და კონტროლს უწევს განყოფილების მთელ მოქმედებას, ცდილობს აღმოაჩინოს იდუმალი საბოტაჟი, გაჭიანურება და დაგვიანება განყოფილების მუშაობაში და ღებულობს ღონისძიებათ მათ მოსასპობათ.

10. სექცია თვალყურს ადევნებს, რომ განყოფილება და მისი შტაბები თავის დროზე ასრულებდნენ საბჭოს აღმასკომის ყველა დადგენილებებს და აგრეთვე საბჭოთა ცენტრალურ ხელისუფლების ორგანოების განკარგულებებს.

11. თავის მუშაობის შედეგები რეზოლუციებისა, დადგენილებებისა, პროექტებისა და სხვა ამნაირების სახით, სექციას შეაქვს მათთან დაკავშირებულ მასალიურთ განყოფილებებში და აღმასკომის საშუალებით საბჭოს პლენუმის განსახილველათ.

12. თუ სექციის წინადადება უარყოფილ იქნება განყოფილების კოლეგიის მიერ, სექციას უფლება აქვს საკითხი შეიტანოს პრეზიდიუმში ან აღმასკომში.

შენიშვნა: საბჭოს პლენუმში საკითხის, განხილვის დროს, სექციას შეძლიან გაგზავნოს იქ მოხსენებელი თანამომხსენებელი.

14. სექციას უფლება არა აქვს გაეროს განყოფილების მიმდინარე მუშაობაში; სექციის დადგენილება ძალაში შედის მხოლოთ აღმასკომის ან საბჭოს პლენუმის მიერ დამტკიცების შემდეგ.

15. სექციებს შეუძლიანთ მიიწვიონ თავიანთ საზოგადო სხდომებზე ანუ კომისიების სხდომებზე, რომლებიც დაარსებულ იქნებიან სექციასთან, ცალკეული პირები, რომელთაც მიეცემა სათათბირო ხმის უფლება.

სექციათა წევრების უფლება და მოვალეობა.

16. სექციის წევრებს უფლება აქვთ ბრკოლებლივ დაესწრონენ განყოფილების ყველა თანამშრომლის და ხელმძღვანელის გამგის მიერ თანამდებობის ასრულების დროს.

17. სექციის წევრებს უფლება აქვთ ისთხოვონ განმარტება განყოფილების ყველა თანამშრომელს მათ მოქმედების შესახებ, ხოლო ისინი არ უნდა ერიონენ განყოფილების მუშაობის განკარგულებაში.

18. სექციის წევრები მოვალენი არიან შეასრულონ ყველა სამუშაო, რომელსაც მათ დაავალებს სექცია ან ბიურო.

საბინაო საკითხი.

მოხსენებას საბინაო საკითხის შესახებ აკეთებს ამხ. წივწივაძე.

მისი მოხსენების მიზანს შეადგენდა ციფრებიანი ცნობებით დაესაბუთებინა საავალდებულო დადგენილებათა პროექტი საბინაო საკითხის შესახებ, შეძუშავებული აღმასკომის მიერ.

საბინაო საკითხის მდგომარეობა ჩვენში უნდა ვიცნოთ კატასტროფიულათ,—დაიწყო მომხსენებელმა.

მოსახლეობის ზრდამ დიდი ხანია გადააჭარბა ბინების ზრდას. ქალაქი უკიდურესობამდეა გაჭედილი მცხოვრებლებით. ფიქრობენ, რომ თბილისის მცხოვრებთა რიცხვი უდრის 600—700 ათასსაო. ამ წლის დამდეგს მოახდინეს მოსახლეობის აღწერა, რომელმაც გააშუქა თბილისის სახლების 60 პროცენტი. მათში ცხოვრობდა იმ დროს 238 ათასი სული. ამას რომ დაუმატოთ სახლების დანარჩენი 40 პროცენტი, რომელიც უფრო მეტ-დროთაა დასახლებული, მივიღეთ 400 ათასს. თუ მივუმატებთ ჯარსა, და სამხედრო დაწესებულებებს, აგრეთვე ლტოლვილებს —საერთოთ გამოვა არა ნაკლებ 500 ათასისა.

აღმშენებლობა კი ქალაქში თითქმის სრულიად შესწყდა. 1912 წელში აღებული იყო 500 შენობის ნებართვა, 1913 წელში—700. 1921 წელში კი აღებული იყო სულ 66 შენობის ნებართვა, ისიც მცირე, წვრილი შენობისა.

ჩვენ არა გვაქვს არავითარი ფონდი თავისუფალ ბინებისა, ხოლო მათი მოთხოვნა კი გრძელდება,—საშუალოთ დღეში 70—50 ბინას თხოულობენ. თუმცა ჩვენა გვყავს 13 კაცის შტატი, მაინც გავეცით 636 ორდერი და უშოვეთ 903 ოთახი.

როგორ მოვიქცეთ შემდეგში, რომ თავი დავაღწიოთ შექმნილ მძიმე მდგომარეობას?—შევამჭიდროთ დაწესებულებანი, შევამჭიდროვოთ მოსახლეობა და განვტვირთოთ ქალაქი.

მაგრამ დაწესებულებებმა დაგვითმეს ჩვენ სულ 187 ოთახი. რომლებიც მომეტებულ ნაწილათ სრულიად უვარგისნი არიან.

მცხოვრებლები შევიწროვებულნი არიან უკიდურესობამდე. მათ ამჟამათ აქვთ სულზე 17 კვადრატული არშინი; ესეც ყველას როდი აქვს. ხოლო მეცნიერება ამბობს, რომ პიროუტყვსაც ბოსელში უნდა ჰქონდეს არა ნაკლებ 12 კვ. არშინისა.

გადასახლება ამჟამათ, ზამთრის დროს, შეუძლებელია: ამას წინათ დიდძალ მოსახლეობა გადასახლების დროს, ჩვენ მარტო ბარგის გადატანაში გადავიხადეთ 43 მილიონი მანეთი, ხოლო მუშათა კომისიამ ბევრათ მეტი დახარჯა.

დადგენილება თბილისში შემოსვლის აკრძალვის შესახებ ჩვენ არა თუ მარტო უნდა დავამტკიცოთ, იგი მტკიცეთ უნდა გავატაროთ ცხოვრებაში. გვცხვენიან გამოვტყდეთ,—მაგრამ ჩვენ გამოვიწერეთ ჩვენი რესპუბლიკისთვის სპეციალისტი—მუშაკანი და აგერ უკვე თვენახევარია მათთვის ბინა ვერ გვიშოვია,

საბინაო ნორმა,—15 კვ. არშ. ჩვენ დავადგინეთ გადიდდეს 25 კვ. არშინამდე, მაგრამ იმ პირობით, რომ იგი ცხოვრებაში გატარდეს სრულის სისასტიკით.

შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან დაარსებულია საფილტრაციო სამეული, რომელიც ზედმიწევნით ამოწმებს ყველას, ვინც თხოულობს ბინებს. ჩვენ ვაკმაყოფილებთ მხოლოთ მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომლების მოთხოვნამ წინასწარ უნდა გაიაროს მათი კავშირების შრომის დაცვის ორგანოების ხელში. თქვენ იტყვით, რომ ეს საქმეს აჭიანურებსო,—დიახ, აჭიანურებს, მაგრამ მეტი გზა არაა.

ყველა ჩამოთვლილი ზომები ვერ მოგვაშორებენ თავიდან საბინაო კრიზისს. ჩვენ დაბოლოს უნდა შეუდგეთ აღმშენებლობას, გვეყოფა ერთ ადგილას ტკეპნა. აღმშენებლობის პროექტი ჩვენ უკვე შევიმუშავეთ, მას მალე წარმოგიდგენენ განსახილველათ. ჯერ-ჯერობით კი გიდგენთ საავალდებულო დადგენილებათა პროექტს.

მომხსენებელი კითხულობს საავალდებულო დადგენილებათა პროექტს.

კამათი მოხსენების შესახებ.

ამხ. წივწივაძის მოხსენებამ გამოიწვია გაცხოველებული კამათი. საავალდებულო დადგენილებათა პროექტს ცალკე მუხლებს შენიშვნები გაუკეთეს ამხანაგებმა. ზოგიერთი ორატორები წინადადებას იძლეოდნენ, რომ ნორმა 25 კვ. არშ. დაეწესებინათ მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის, ხოლო ვაჭრებისა და სხვა მცხოვრებლებისათვის იგი შეესამჩნევათ შეემცირებინათ.

ამხ. ა. გეგეჭკორი ორატორების საპასუხოთ ამბობს, რომ საპკრობილეთა დებულების თანახმათ, ყოველ პატიმარზე უნდა მოდიოდეს 14 კვ. არშ., ხოლო ციხეში ხომ არაა შინაური ვეჯი და მოწყობილობა. საბჭოთა რესპუბლიკა ციხეთ ხომ ვერ გადაიქცევა. ამაზე ლაპარაკი შეუძლებელია იმ მომენტში, როდესაც აყენებენ საკითხს საბჭოთა უფლებრივ სახელმწიფოზე. მერე, თბილისში არაა არც ერთი ოჯახი, რომელსაც არა ჰყავდეს მსახური ან მუშა.

მომხსენებლის საბოლოო სიტყვის შემდეგ პლენუმი ამტკიცებს საბინაო საავალდებულო დადგენილებათა პროექტს.

საღამოს 8 საათზე საბჭოს სხდომა დაიხურა.

საავალდებულო დადგენილება № 5

თბილისის მუშათა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტისა—იანვრის 3 1922 წ.

1. გამოცხადებულ იქნას ქალ. თბილისში საბინაო საკითხი კატასტროფიულად და ამიტომ: ა) აეკრძალოს გამოუკლებლივ ყველა მოქალაქეს და დაწესებულებას ბინის გამოცვლა, ბ) შეჩერებულ იქნას ახალ დაწესებულებათა გახსნა (სკოლების, კლუბების, კურსების) ან და ნება მიეცეს დაწესებულებებს ამის შესახებ აღმასრულებელ კომიტეტის ან მის პრეზიდიუმის სპეციალურ დადგენილებით—აღნიშნულ დაწესებულებათა მიერ დაჭერილ შენობათა ანგარიშში, გ) აეკრძალოს თბილისში შემოსვლა მუდმივ საცხოვრებლად ყველას, ვინც თბილისთან არ არის დაკავშირებული სამსახურის გამო.

2. დამყარდეს დაჭერილ სივრცის ნორმად გამოუკლებლივ ყველა მოქალაქეთათვის არა უმეტეს 25 ოთხკუთხ არშინისა სულზე, გარდა ერთ კაბინეტისა არა უმეტეს 10 კვ. არშ. პასუხისმგებელ მუშაკთათვის, პრაქტიკის მქონე ექიმებისა და პროფესორებისათვის, პრაქტიკის მქონე ექიმებს კაბინეთის გარდა ეძლევათ მისაღები ოთახი, რისთვისაც შეიძლება მიეცესთ შუაბანდი ან დერეფანი.

3. ვალდებულია ყველა სახლის კომიტეტი და სახლის პატრონი მკაცრი სასჯელის შიშ ქვეშ სისწორით მისდევდეს აღნიშნულ ნორმას და ყოველ ზედმეტ ოთახის შესახებ აცნობოს სახლების მეურნეობის სექციას.

4. აღიარებულ იქნას საჭიროდ ზოგიერთ დაწესებულებათა განყოფილებების შემოკლება მოსკოვის მაგალითის მიხედვით, რისთვისაც შესდგეს სათანადო კომისია.

5. დროებით, თბილ ამინდების დადგომამდი, შეჩერებულ იქნას მოქალაქეთა ბინებიდან იძულებით გამოსახლება.

შენიშვნა. სახელმწიფოებრიივ აუცილებლობის შემთხვევაში იძულებითი გამოსახლების უფლება რჩება, აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს, შენობის მიცემის და ნივთების საბჭოს ან დაინტერესებულ დაწესებულების სარჯით გადატანის პირობით.

6. ვალდებულია ყველა სახლის კომიტეტები, პატრონები და მეეზოვეები 24 საათის განმავლობაში აცნობონ სახლების მეურნეობის სექციას განთავისუფლებულ ოთახების შესახებ.

7. სახლების მეურნეობის სექცია ვალდებულია პირველ რიგში გაანაწილოს თავისუფალი ოთახები მუშათა და მოსამსახურეთა შორის (სამხედრო და სამოქალ.) და შენობის უქონლობის შემთხვევაში, სათანადო დაწესებულების შუამდგომლობით და სათანადო კავშირის შრომის დაცვის განყოფილებაში და შ. ს. ს. კ. საფილტრაციო კომისიაში გატარებით. გარდა სამხედრო მოსამსახურეთა, რომელთა ოთახის მიცემის წესი განმარტებული იქნება სპეციალურ დადგენილებაში.

8. აღიარებულ იქნას, რომ ყველა ბინა დაჭერილი უკანასკნელ 3 თვეში საბინაო განყოფილების ან სახლების მეურნეობის სექციის ფორდერით, უნდა გაიწმინდოს.

9. ვალდებულია დაწესებულებანი, პროფკავშირის შრომის დაცვის განყ. და საფილტრაციო კომისია მათ წევრს პირადი პასუხის მგებლობით გასცემ ნებართვა ბინის მიღების შესახებ ფრიად უკიდურეს შემთხვევაში, ყოველთვის უნდა იგონებდენ საბინაო საკითხის კატასტროფიულ მდგომარეობის.

10. ყველა განკარგულებას, ბრძანებას და დირექტივებს სახლების მეურნეობის სექცია იღებს მხოლოდ ქალაქ. საბჭოს კომუნალურ მეურნეობისაგან.

11. ამ დადგენილების აუსრულებლობისათვის დამნაშავენი გადაეცემიან რევტრიბუნალს.

12. აღნიშნული დადგენილებას ამტკიცებს თბილისის ქალ. საბჭოს მუშათა და წითელ ლაშქართა პლენუმი.

13. აღნიშნული დადგენილება ძალაში შედის დღიდან გამოქვეყნებისა.

თბილისის ქ. აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ვეგეჭკორი.

პრეზიდიუმის წევრი, კომუნ. განყ. გამგე წივწივაძე.

მდივანი სახურია.

ჩვენი კომუნალური მეურნეობა

საალმშენებლო—სანიტარულ-ტექნიკური სამუშაოები

კომუნალურ განყოფილების საალმშენებლო-სანიტარულ-ტექნიკურ ქვეგანყოფილების მოქმედება შეუმჩნეველია, წვრილია: თვალებში არ გეცემათ, ამავე დროს ჩვენ ქალაქში ყველგან ვხდებით მის შედეგებს. ჩვენი ქუჩები, მოედნები, ბაზრები, ბაღნარები—სუფთაა და გალამაზებული, კანალიზაცია მუშაობს წესიერად. სწორედ ამ საკანალიზაციო ქსელის წესიერი მუშაობის შესანარჩუნებლად, იმ დროის განმავლობაში, როდესაც ქალაქის საბჭოთა ხელისუფლება პირდაპირ შეუდგა სამეურნეო აღმშენებლობას (1 დეკემბრამდე) საჭირო შეიქნა 10219 ადგილას კანალიზაციის შეკეთება და გაწმენდა. ე. ი. საშუალოდ დღეში შეკეთება და გაწმენდა წარმოებდა არა ნაკლებ, ვინემ 50—60 ადგილას.

დაზიანებათა ასეთი დიდი რიცხვი მოწმობს, რა ზომამდე გაცვდნენ ქალაქის ცხოვრების „კულტურულ“ სიკეთეთა უმთავრესი აპარატები რესპუბლიკის დედა-ქალაქში. ქალაქის მეურნეობის განახლება მის უმთავრეს ნაწილებში დღევანდელ პირობებში შეუძლებელია. ჩვენ ამ ჟამად ვეღარ მოვახერხებთ ახალი სახლების აშენებას, ქუჩებში ახალი ქვაფენილის დაგებას, ტროტუარების გამოცვლას, ჯერ-ჯერობით იძულებული ვართ შეკეთებით დავკმაყოფილდეთ.

ეს სამუშაო წვრილია, მაგრამ დიდ ჯაფას და განსაკუთრებულ დაკვირვებას ითხოვს—და ქალაქის რევკომი შეძლებისადაგვარად თავს ართმევდა მას.

1 ივლისიდან 1 დეკემბრამდე წარმოებული იყო სხვა და სხვა გვარი შენობის და ანაგების დათვალიერება დასკვნის მისაცემად—697-ჯერ.

შედგენილია ხარჯთ-აღრიცხვა შენობების, ანაგებების და მათი გადასაკეთებისა—133.

მთელი რიგი სახლები კაპიტალურადაა შეკეთებული. 5, 6, 7 და 8 უბნებში წარმოებულია 14 რემონტი 197,688,000 მანეთის საერთო ღირებულებისა.

სხვა სამუშაოები შემდეგ ციფრებში გამოიხატება:

1. ბაზრების, მოედნების და სხვათა გაწმენდა—1,925,000 კუბ. საჟენი; ნაგავის გაზიდვა ნაპრალებიდან, მტკვრის ნაპირებიდან და სხ.—500 ათასი ოთხკუთხი საჟენი; ყოველდღიური გასუფთავება ნაგავის დასაყრელ ადგილებისა წარმოებს 10 ადგილას;

2. ნაგავის გაზიდვა ყოველ დღე ქუჩებიდან—85 კუბ. საჟენი; სასახლიდან, სახალხო სახლიდან და ყ. კლუბ „კრუჟოკი“-დან—5 კუბ. საჟ.

3. ქუჩების ჩანგრევა—302 პუნქტი;

4) ასფალტიზაცია—1.012 ბოჭკა;

5) ხრეშის გაზიდვა—243 კუბ. საჟ.

აღსანიშნავია ქალაქის საბარგულის მუშაობის ციფრებიც. ასე, ფურგონები გაიგზავნა სამუშაოდ 1 800 ჯერ, ტაჩკები—900 ჯერ, პოეოზკები—300, საასვნიზაციო საბარგული—600 ბოჭკა, საკანალიზაციო საბარგული—2 280 ბოჭკა, ურემი ძორისათვის—600 ჯერ.

აი დარგი ეგრედ წოდებულ დამხმარე მუშაობისა:

საბარგულის ცხენი მოახდინა საბარგულის რემონტი, დაამზადა 4.200 ცალი ნალი, საუნაგირე სახელოსნომ დაამზადა 50 ხამუტი, ხოლო შეაკეთა 200 ხამუტი; საბორბლე სახელოსნომ შეასრულა 3—6 სამუშაო.

მუშაობდენ შეკეთებაზე ქვისმთლელნი, შტუკატურები, მღებავნი და მეფიჩენი. მეშუშეებმა ჩასვეს 1.120,000 ვერშოკი შუშა.

შესრულებულია საბჭოთა სახლის კაპიტალური რემონტი მადათოვის კუნძულზე, შინაური წესით, რაზედაც დაიხარჯა 40 მილიონ მანეთამდე.

საბინაო წესითვე შესრულებულია ახალი მოკირწყვლა—200 ოთხკუთხ საჟენამდე.

დასასრულ დამმარხავმა პიუროომ დაამზადა 400 კუბომდე, და კატაფალკებმა შეასრულეს 163 გზა.

განზრახული იყო იჯარით გაეცათ 4 კომუნალური სასწორი ქალაქის ბაზრებზე არსებული, რაც მოგვცემდა 500 მილ. მანეთამდე. ამ ჟამად სასწორების ექსპლოატაცია ხდება საკუთარი საშუალებით და მოგება უდრის დაახლოვებით 1 მილიარდ მანეთს.

საბჭოთა სახლები.

10 ივლისამდე ქალაქის რევკომის კომუნალურ განყოფილებას არ უწარმოებია რაიმე გარკვეული სამეუნეო პოლიტიკა სამუნიციპალიზაციო სახლების მიმართ. თუმცა, მაგალითად, სასტუმროები აღებულ იქნა აღრიცხვაზე საბჭოთა სახლების მმართველობის მიერ, მაგრამ ფაქტიურად ისინი იმყოფებოდნენ ქალაქის კომენდანტის განკარგულებაში.

10 ივლისის შემდეგ ქალაქის რევკომი თანდათან შეუდგა მუნიციპალიზაციას მოხდენილ სახლების ფაქტიურ გამგებლობას. სულ ნოემბრამდე საბჭოთა სახლების მმართველობის გამგებლობაში იყო აღებული 157 სახლი, მაგრამ მალე ამ რიცხვიდან 12 წვრილი სასტუმრო დაუბრუნდა მათ პატრონებს.

145 სახლიდან, რომელიც დარჩა მმართველობის გამგებლობაში, არა ნაკლებ ერთი მესამედისა მოითხოვდა კაპიტალურ რემონტს: ხოლო დანარჩენი—წვრილ რემონტს; საპირფარეშოები, წყალსადენის მილების, ელექტრონის განათების და სხ.

წვრილი რემონტი მოხდენილ იქნა მთელი საჭიროების 83 პროცენტით—რამდენადაც ქალაქის რევკომის განკარგულებაში იყო მუშა ხელი და მასალა; ჩასმულია 105 მუშა სხვა და სხვა სახლებში, გაწმენდილია 4 000 ფეჩის მილი 90 სახლში; შესაკეთებელი მუშაობა განუწყვეტლივ წარმოებს.

რაც შეეხება კაპიტალურ რემონტს, იგი საბოლოო სახით მოხდენილია 12 სახლში

სახლების შეკეთების გარდა, სამმართველო აწარმოებდა მატრაცების, ზეწრების და სხვა ქვეშაგების ნივთების შეკეთებას.

ამ ჟამად მმართველობის მიერ მიღებულია 415 სახლი, რომლებიც უკავიათ საბჭოთა დაწესებულებებს.

სახლებს გარდა აღებულ იყო საკერო ბუტკები და საოფიციო ბოძები, რომელნიც გაცემულია საექსპლოტაციოდ.

სალხინო ჯანმრთელობის დაცვა.

ღონისძიებებს სალხინო ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში პირველ ხარისხოვანი მნიშვნელობა აქვთ. არსებითად ამ მიზნის განხორციელებას ემსახურება კომუნალურ ხელისუფლების მთელი მოღვაწეობა ნორმალური საბინაო პირობები, წყალი, სინათლე, ქუჩების და მოედნების კეთილ-მოწყობა, პარკების, ბაღნარების, ძაღლების რაოდენობა, აბანოების ხელმისაწვდომი სარგებლობის შესაძლებლობა და მრავალი სხვა—ყველაფერი ეს ერთად განსაზღვრავს ბრძოლის წარმატებას მოსახლეობის მშრომელ მასსების ჯანმრთელობის და ცხოვრების შენარჩუნებისათვის. რამდენადაც თავის მუშაობის ჩამოთვლილ დარგებში კომუნალური ხელისუფლება აღწევს განსაზღვრულ გამარჯვებას,—იმდენად ხალხის ჯანმრთელობის საკითხი მძიმე ნიადაგზეა დაყენებული.

მაგრამ ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილებას აქვს თავისი სპეციალური მიზნები: სამკურნალო დახმარების აღმოჩენა მოსახლეობისათვის, ბრძოლა ეპიდემიებთან და სხვა.

ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილებას მოუხდა მუშაობა მძიმე და არა ხელსაყრელ პირობებში. სხვა და სხვა გადამდებ სნეულებებმა, რომლებმაც ზაფხულზე ეპიდემიური ხასიათი მიიღეს, ხელი შეუშალეს გაეროვნებულ სამკურნალო დაწესებულებების და აფთიაქების საბოლოო ჩაბარებას, და ამ ნაციონალიზაციის მოლოდინში კერძო წარმოებლებმა მრავალი რამ დაიტაცეს. ძნელი იყო ეპიდემიებთან ბრძოლა საჭირო საგნების და პრეპარატების უქონლობის გამო—მაგრამ ქალაქის რევკომის მიერ მიღებულ ენერგიულ ზომების და სამკურნალო პერსონალის თავდადებული განუწყვეტელი მუშაობის წყალობით,—ეპიდემიები მალე იქნა მოსპობილი.

სანიტარულ განყოფილებას ყველა რაიონებში ყავს სანიტარული ექიმები, მათი თანაშემწენი, აქვს სადეზინფექციო კამერები და ლაბორატორიები.

სანიტარულ-ეპიდემიურ განყოფილებამ მოაწყო ქალაქის გასაწმენდად სანიტარული კვირა. ქალაქის ყველა სამკურნალოებში გახსნილ იქნა ხოლერის ამცრელი სპეციალური კაბინეტები, ამასთან ერთად აცრას აწარმოებდნენ მასსიურად საგანგებო 4 რაზმი.

დაწესებულებებში, ქარხნებსა და ფაბრიკებში, გამოკვლეულ იქნა 36 წყარო და 472 ჭა. საბურთალოსა და ვაკეში, მალიარიის გაჩენის გამო, ტბასა და არხებს მაზუთი მოასხეს.

აგრედვე მოწყობილია ყვავილის აცრაც.

სამკურნალო განყოფილებას აქვს ორი სპეციალურ დანაშაულების საავადმყოფო: ერთი სულით ავადმყოფთათვის, მეორე ვენერიკებისათვის; აქვს „სწრაფი დახმარება“ და 8 ამბულატორია; გარდა ამისა თითეულ სამილიციო უბანში არის თითო, ზოგიერთში კი ორი რაიონის ექიმი.

ქალაქის პირველ საბჭოთა საავადმყოფოში მალიარიით ავადმყოფთათვის დათმობილია 150 საწოლი.

ცალკე უნდა იქნას გამოყოფილი ზრუნვა დედობის და ბავშობის დაცვისათვის. დედებისათვის გახსნილია 6 კონსულტაცია, ძუძუმწოვარ ბავშებისათვის—4 ბაგა. მოწყობილია 2 სამშობიარო თავშესაფარი: კოჯორში, ზაფხულზე, საბავშო ახალშენში იყო 37 დედა და 70 ბავში. ქვე-განყოფილებამ მიიღო თავის გამგებლობაში 5 საბავშო სახლი, 2 ბაღი, 2 სასადილო და 1 კლუბი. ხორციელდება ფართე მეთვალყურეობა სკოლების სანიტარულ მდგომარეობაზე და ზრუნვა ბავშთა ჯანმრთელობაზე რიცხვით 37,000 მდე, ექიმ-სპეციალისტების შემწეობით. არიან რაიონული ექიმები მწოლიარე ავადმყოფ ბავშთათვის.

მომარაგების ქვე-განყოფილებამ დაამზადა და გაანაწილა საავადმყოფოებ შორის 30 ფუთი ბრინჯი, 46 ფუთი საპონი, 140 ვედრო ღვინო, 1110 ბოთლი კონიაკი, სულ 29 მილ. მანეთისა; შაქარი—55 ფუთი, ჩაი—15 ფუთი, მარილი 68 ფუთი, აგრედვე პროდუქტების წვრილი პარტიები 10 მილ. მანეთისა.

არის აგრედვე 48 კბილის კაბინეტი, სადაც მუშებს და მოსამსახურეებს დახმარება უფასოთ ეძლევათ; იქნება კბილის სამკურნალო ლაბორატორია. ფარმაცევტულ ქვე განყოფილებას აქვს 28 აფთიაქი, მათგან მუშაობს 19. დიდად საგრძნობია წამლეულის ნაკლებობა.

ქუთაისის სამაზრო რევკომის მოღვაწეობა

(საქრევკომის ხაინფორმაციო განყოფილების ცნობა)

10 მარტს 1921 წელს იმ დროს, როდესაც ქუთაისში შემოვიდა წითელი ლაშქარი, მყისვე შექმნილ იქნა საგუბერნიო რევოლიუციონური კომიტეტი. შეგნებულ წითელ არმიის და რევოლიუციონურად განწყობილ მშრომელთა მასსების დახმარებით, ქუთაისის ჯერ საგუბერნიო და შემდეგ სამაზრო რევკომმა სულ მოკლე დროში შესძლო ნორმალურ პირობების შექმნა. აპრილის შუა რიცხვებში უკვე მოწყობილ იყო მთელ მაზრაში რევოლიუციონურ დროის მიხედვით საბჭოთა ხელის-უფლების ორგანოები. ამ ჟამად მთელი მაზრა დაყოფილია ექვს ადმინისტრატიულ რაიონად და 47 თემად, სადაც არსებობს რევოლიუციონური კომიტეტი, მუშაობა ყველა თემებში ნაყოფიერია. სულ 10 მარტიდან 15 ნოემბრამდე შემოსულია 5000 განცხადება. ამ რიცხვში მცირეოდენი ეკუთვნის ადგილობრივ რევკომის უკანონო მოქმედებას. 3—4 თვის წინათ საჩივრების უმრავლესობა ეხებოდა მიწის საკითხს. ამ ჟამად ასეთი განცხადებები მცირეა. ადგილობრივ ორგანოების შენახვის და მიმდინარე ხარჯების დასაფარავად თემებს გახსნილი აქვთ კრედიტი, რომელიც აღემატება 2000000 მანეთს. ამ ზვიდი თვის განმავლობაში ქ. ქუთაისში აღნუსხულია სულ 108 დაბადებული, 187 გარდაცვლილი, 77 დაქორწილებული და 34 განქორწილებული. თითქმის ასეთივე სურათია მაზრაშიაც. უკანასკნელი სამი თვის განმავლობაში მაზრაში ბოროტ მოქმედებას ჰქონდა ადგილი შემდეგი სახის და რიცხვით: გაცარცვა 27; რომლიდგანაც 19 არ არის გამორკვეული, მკვლელობა 14, საქონლის ქურდობა 3, ქურდობა ბატეხით 13. მოსამსახურეთა შორის ბოროტ-მოქმედება თანდათან მცირდება.

ეკონომიური დარგი.

ადგილობრივი წარმოების ნაციონალიზაციამ ვერ გამოიღო ნაყოფი, რადგან ნორჩი სახელმწიფო, გამოუცდელი წარმოების მართვა-გამგეობაში და მოკლებული საჭირო საწარმოო იარაღებს და ნედლ მასალას იძულებული იყო განეცადა დეფიციტი. ახალი ეკონომიური კურსის მიხედვით, მოხდა ზოგიერთი წარმოების დენაციონალიზაცია. ამ მოსაზრების გამო დაბრუნებულ იქნა ორი სახერხი ქარხანა, საზოგადოების „მრეწველის“ ქარხანა, ზეთის გამოსახდელი ქარხანა. ამასთანავე იჯარით გაცემულია სამი ტყავის ქარხანა. ამ ჟამად გაერთიანებული ეკონომიური განყოფილების ხელში იმყოფება სულ სხვადასხვა დარგის წარმოებანი რიცხვით 24: ერთი თამბაქოს ფაბრიკა ყოფილი ფირალ[illegible]ვისა), ერთი საპნის ქარხანა, რ[illegible] შელსაც შეუძლიან ამ ახლო მ[illegible]ვალში დაამზადოს 1800 ფ. სამი საკვლევი სახელოსნო, რომელმაც ამ რვა თვის განმავლობაში დაამზადა 870 არშ. ქალალდის დაქსოვილი მატერია. აღნიშნულ სახელოსნოში მუშაობა დღეს არ სწარმოებს სახურველად სპეციალისტთა უყოლობის გამო. ხუთი სტამბაა, რომლის [illegible] განზრახულია ორათ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მიხარია და თანგრძნობა
ხარობს ჩემი სული,
ეხლა არის ამა ქვეყნად
ძმობა, სიყვარული.
ეხლა ხარობს და ზეიმობს
მუშა ბედნიერი,
რომ სიმართლემ გაიმარჯვა
მე იმიტომ ვმღერი.
მზეს მცინარეს გაუშლია
ქვეყანაზე თმები,
უხარია ყოველ სულდგმულს
და იცინის მთები.
და ვერ დავთმობთ წითელ დროშას
დროშას მონარნარეს,
და ვერ დავთმობთ ვერასოდეს
ერთხელ აღთქმულ მხარეს...

დ. კო—ძე.

ს�ი წისქვილი, ორი ელექტრონის ძალით მოძრავი, ერთი ნავთის ზანქანით. ერთი სასაკლაო ქუთაისში, ერთი ხონში და ერთი სამტრედიაში. ერთი ეინულის ქარხანა, რომელიც ჯერ მოქმედობს აუცილებელ ამბაკის უქონლობის გამო, ორი ტანი, ორი ელექტრონის სადგური, ერთი საავტომობილო გარაჟი. ერთი სააესენიზაციო ქარავანი, ერთი ავტოციისტერნა, ერთი ბორანი ქუთაისში, ერთი წყლის საქაჩავი, რომელიც ყოველდღიურად ქუთაისის გამასწორებელ სახლებს და სამხედრო ნაწილებს აწოდებს 25,000 ვედრო წყალს. დღიდან საბჭოთა ხელის-უფლების დამყარებისა ქუთაისის პირველ საბჭოთა თამბაქოს ფაბრიკას დამზადებული აქვს სხვადასხვა ხარისხის პაპიროსი 3.500 000 ცალი და თამბაქო № 5—97 ფუთი და 33 გირვანქა № 30—450 ფუთი და 24 გირვ. № 1—13 გირვანქა. ფურცლოვანი თამბაქო მას აქვს 200 ფუთამდე.

ტეხნიკური საქმეები.

ვინაიდან მაზრაში გვალვა და მოუსავლობა ხშირია და მოიპოვება ბრავალი ხრიოკი და ჭაობიანი სოფლის მეურნეობისათვის გამოუსადეგარი ადგილები, სამაზრო რევკომმა თავიდანვე დიდი ყურადღება მიაქცია ამ ნაკლის გამოსასწორებლად. გაყვანილია მაზრაში ახალი არხები, ისე არსებული შეკეთებული შეძლებისაებრ. ამ ჟამად მთელ მაზრაში მოქმედობს 10 სარწყავი არხი სიგრძით 150 ვერსი და მორწყულ მოედანით 34082 ქცევით. დაწყებულია კვლევა ვანის სარწყავ არხის გასაყვანად, რომელმაც უნდა მორწყოს 10,000 ქ. ბიწა. ფულის უქონლობის და სპეციალისტთა პერსონალის სიმცირის გამო ამ საქმის მუშაობა ძლიერ ფერხდება. ოქტომბერში ცხენის წყლის გადიდების გამო, მიღებულ აქმნა სასწრაფო ზომები და აგებული ბალოვნური სიმაგრეები.

შარა გზებზე სახელდობრ: ნაქერალის ახლად გაკეთებულია ოთხი ხიდი, გელათისა კი ერთი, აშენებულია ბუბის წყლის მარცხენა ნაპირზე გამაგრებელი და გამოცვლილია ხიდის ზედა ნაწილი. მთელ მაზრაში, გარდა ზემოაღნიშნულისა, საჭიროებს შეკეთებას რვა ხიდი, გზები კენჭებით მოკირწყვლას, ახლად დაპლანგას და შეკეთებას. სიგრძე შარაგზებისა ქუთაისის მაზრაში შემდეგია ნაქერალის 14 ვერსი, გელათის 9, წყალტუბოს 9, ხონის 25, სამტრედიის 20. თვით ქალაქ ქუთაისში შეკეთებულია ორი ხიდი და მოკირწყლულია 700 კუბ. საჟ

სასურსათო საქმე.

ვინაიდან მთელი მაზრის მრეწველობა და წარმოება მჭიდროდ დაკავშირებულია სურსათ-სანოვაგის მოზარაგება დამზადებასთან და ამ უკანასკნელის რაოდენობა, შეიძლება ითამამად ითქვას, განსაზღვრავს მის განვითარებას და აყვავებას, ქუთაისის სამაზრო რევკომმა უშუალოდ და სასურსათო კომისარიატის საშუალებით მიიღო მაქსიმუმი ღონის ძიება წარმოების და მასში ჩაბმულ მუშა-მოსამსახურეთა უზრუნველსაყოფათ, ვინაიდან თუ ქუთაისის მაზრაში არსებული წარმოებანი განიცდიან დეფიციტს და მოითხოვენ აუარებელ ხარჯებს ეს აიხსნება ერთი მხრით ნედლი მასალის უქონლობით და მეორეს მხრივ კი მუშა-მოსამსახურეთა სურსათ სანოვაგის სიმცირით და უქონლობით. ამით აიხსნება ის ყურადღება და მზრუნველობა ქუთაისის სამაზრო რევკომისა ამ დარგისადმი. საქმე იმაშია, რომ მენშევიკურ მთავრობის მიერ დატოვებული სურსათ-სანოვაგე რაოდენობით მცირე და უმნიშვნელო თითქმის პირველ სამ თვეში დანაწილებულ იქმნა. სასურსათო სახალხო კომისარიატიდან კი მიღებული არის ასევე უმნიშვნელო რაოდენობის სურსათ-სანოვაგე. აქ საჭირო იქნება ციფრებით ლაპარაკი: სიმინდი 13064, ბრინჯი 198 ფუთი, მარილი 783 ფუთი, ასანთი 37192 კოლოფი, თუთუნი 102 ფუთი, პაპიროსი 12,000 ცალი და ნავთი 3500 ფუთი და სხვა წვრილმანი საქონელი. რევკომის საკუთარი ძალებით კი დამზადებულია: სიმინდი 3411 ფუთი და 36 გირ. სიმინდის ფქვილი 310 ფუთი, 3 გირ. ლობიო—76 ფუთი 26 გირ., სუხარი 77 ფუთი 30 გირ. მზე—475 ფუთი, ხორცი—563 ფ. 34 გირ., პურის ფქვილი—261 ფუთი, საკლავი საქონელი 45 ფ., თივა—699 ფუთი, გამომცხვარი პური—293 ფუთი და მუხუდო—844 ფუთი, ეს იყო მაშინ, როდესაც შედარებით სურსათის კრიზისი ეგზომ არ იყო გამწვავებული. შემდეგ კი ქუთაისის რევკომის ინიციატივით მაზრა და ქალაქი უზრუნველყოფილ იქმნა სურსათ-სანოვაგით, ზემო აღნიშნულ ციფრებიდან ნათლად სჩანს, რომ ქუთაისის სამაზრო რევკომს მიტოვებულს ცენტრის მიერ და დაყრდნობილს თავის საკუთარ ძალებსა და გამჭრიახობაზე გამოუჩენია მაქსიმუმი თვითმოქმედების და ინიციატივისა. მიღებულ იყო ზომები, მეზობელ მაზრებთან საქონლის გასაცვლელად. გარდა ამისა სასურსათო კომისარიატი მთელ მაზრაში აწესრიგებს და კრებს თანახმად დეკრეტისა წისქვილების შემოსავალს—მინდს და აგრეთვე ხელმძღვანელობს ნატურით გადასახადის კომპანიას. წინასწარ ცნობების შეკრება მთელ მაზრაში თითქმის დამთავრებულია. აგრეთვე იგი ჰკრებს სათესლე სიმინდს, პურს და შაბიამანს, რომელიც გაზაფხულზე იქმნა გაცემული სესხის სახით ულარიბეს გლეხებზე. გაცემულია სათესლე სიმინდი—4500 ფუთი, შაბიამანი—1900 ფუთი 23 გირვანქა და გოგირდი—1920 ფუთი 29 გირ., რომლის მაგივრად დაბრუნებულ უნდა იქმნის 2500 ფუთი სიმინდი და 3800 ფ. ყურძენი. კოოპერაციასთან არსებობს სრული კონტაქტი. ამ უკანასკნელში არის კომუნისტების წარმომადგენლებიც.

აგრონომიული დარგი.

სოფლის მეურნეობის აყვავების მიზნით მთელი მაზრა დანაწილებულია ექვს აგრონომიულ რაიონად: ხონის, სამტრედიის, ვანის, ტყიბულის და ქუთაისის. თვითეულ აგრონომიულ რაიონში დაგზავნილია მიწის დასამუშავებელი იარაღები, რომელსაც რევკომი უფასოდ აძლევს ულარიბეს გლეხობას. აგრონომიულ რეფორმის ცხოვრებაში გატარებისათვის მაზრა დაყოფილია 10 რაიონად; თითოეულ რაიონში არსებობს მიწის კომიტეტები. 8 რაიონში მიწის ნორმის გამოსამუშავებლად წინასწარ ცნობების შეკრება და დამუშავება თითქმის დამთავრებულია, ხოლო 2 რაიონში მუშაობა შეფერხებულია სამაზრო რევკომის წარმომადგენელთა გაუგზავნელობის გამო. პირველ იანვრისათვის ყოველივე წინასწარი მუშაობა დამთავრებულ იქმნა. ამ ჟამად მაზრის განკარგულებაში არის შემდეგი საბჭოთა მამულები, რიცხვით 5: 1) გულეიკარის ვაზის სანერგე, ზომით—65 დესეტინაზე მეტი; 2) ვანის თვალაძისეული ხეხილის ბაღი ზომით 30 დესეტინამდე; 3) ბაღდადის რაიონში აგრონომიულ პუნქტისათვის ზომით 5 დესეტინამდე სახნავი მიწა; 4) კვახჭირის წულუკიძისეული მამული სახნავი მიწებისა და ხეხილის ბაღისაგან შეადგარი ზომით 80 ქცევამდე; 5) წყალწითელას სანერგე ხეხილის ბაღი ზომით 14 ქცევა. ორ მამულში, სახელდობრ წულუკიძისეულ და ქორეისუბნის ნაკუთარი შტატით იყო დათესილი და მოვლილი. ქორეისუბანში დათესილია 30 ფუთი სიმინდი, რომელიც სახელმწიფოს საკუთრებას შეადგენს. დანარჩენ 4 მამულში მიწის დამუშავება და ბაღების მოვლა მინდობილი აქვს უმიწაწყლო გლეხთა ამხანაგობებს, რომელნიც მხოლოდ ორ შეათედ ნაყოფს მისცემენ მთავრობას. აგვისტოს 1 რიცხვებში ქუთაისის სამაზრო მიწად-მოქმედების განყოფილებასთან შექმნილ იქნა მიწის სადაო საკითხების მოსაგვარებლად განსაკუთრებული კომისია, რომელმაც დღიდან თავის არსებობისა, გაარჩია 65 საქმე და გამოიტანა განჩენი უმიწაწყლო და ულარიბეს გლეხობის სასარგებლოდ. განზრახულია მოკლე დროში გარჩეულ იქმნას 50 საქმე. სასწრაფო მუშაობის დასრულებას აფერხებს ის, რომ კომისიის სხდომები ატარებს ნასამართლოს ხასიათს, სადაც მომჩივნების გარდა დაკითხულ უნდა იქმნენ მოწმეები და წარმოდგენილი სათანადო დამამტკიცებელი საბუთები.

ვეტერინალურ-სანიტარული საქმე.

ვეტერინალურ-სანიტარულ მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის მოწყობილია ამბულატორია, ვეტერინალური პუნქტები და მიკროსკოპიული სადგურები: ქ. ქუთაისში, რკინის გზის რაიონში, ტყიბულის, ხონის, ბაღდადის, სამტრედიის; თვით ქალაქ სამტრედიაში მოწყობილის მიკროსკოპიული სადგური და სასაკლაო, განზრახულია საუკეთესო ჯიშის საქონლის და ფრინველების მოშენება. 3 თვის წინათ, მთელ ქუთაისის გუბერნიაში გაჩნდა საქონლის ჭირი, რომელიც მოსპობას უმზადებდა მუშა-საქონელს, მაგრამ დროზე და სასწრაფო მიღებულ ზომებმა იგი სრულიად აღკვეცა. ხალხის ჯანმრთელობის დაცვისათვის თვით ქალაქ ქუთაისში დაარსებულია სამი საავადმყოფო 16 ექიმით. მაზრაში კი შემდეგი საავადმყოფოები არსებობს: ქ. ხონში, სამტრედიაში, ბრესილში, დიდ ჯიხაიში, ბაღდადში და ვანში. ქ. ქუთაისში არსებობს ექვსი ამბულატორია, მაზრაში კი ორი. მაზრაში გახსნილია და მოქმედობს ამ ჟამად 23 საექიმო პუნქტი. ქუთაისში მოქმედობს 10 აფთიაქი. მუშა-მოსამსახურეთათვის და ულარიბეს მცხოვრებთათვის წამლობა უფასოა. ამ ჟამად ეს უკანასკნელი თავის შემოსავლით ინახავენ თავის თავს. ზაფხულის თვეებში ქუთაისის მაზრაში გაჩნდა ხოლერა, რომლითაც ავად გახდა 63 კაცი. ამ რიცხვიდან გარდაიცვალა მხოლოდ 17. ვინაიდან ქუთაისის სამაზრო რევკომს არ ჰქონდა შესაფერი თანხა ეპიდემიასთან საბრძოლველად, იგი იძულებული იყო მიემართა ადგილობრივ ვაჭრებისათვის სესხის სახით ერთი მილიარდი მანეთის მიცემის მიზნით, რომლიდანაც აღებული იყო მხოლოდ ას ოცდა თორმეტი მილიონი მანეთი და შემდეგ ჩათვლილი საგანგებო სანიტარულ გარდასახადის ანგარიშში.

განათლების საქმე.

ქუთაისში, მაზრაში სასკოლო რეფორმა თითქმის დამთავრებულია. გაერთიანებულია ჰირველ დაწყებითი და უმაღლესი დაწყებითი სკოლები—შრომის სკოლებში, რომელთა რიცხვი ქალაქ ქუთაისში შეადგენს 22 ს 6670 მოწაფეებით. თვით გიმნაზიები გადაკეთებულია ტეხნიკუმებად, რომელთა მოწაფეთა რიცხვი შეადგენს 3265 და სადაც შემოღებულია საბჭოთა კონსტიტუცია და პოლიტიკური ეკონომია. გახსნილია აგრეთვე სალამოს რუსული ტეხნიკუმი, სადაც სწავლა ნორმალურად მიმდინარეობს. გახსნილია აგრეთვე სომხური, რუსული და ებრაელების შრომის სკოლები. მაზრაში გახსნილია ოთხი ტეხნიკუმი და ერთის გახსნაც განზრახულია სვირის რაიონში. მთელ მაზრაში ჰირველ დაწყებითი სასწავლებლების რიცხვი უდრის 231, რომლებშიც სწავლობენ 20.000 მოწაფენი. მიუხედავად მრავალ დამაბრკოლებელ მიზეზის გამო, სწავლა მაინც შედარებით ადრე დაიწყო (10 ოქტომბერი. ქ. ქუთაისში გახსნილია 10 სამკითხველო, 3 ბიბლიოთეკა და 2 კლუბი. მოქმედობს ერთი კინემატოგრაფი და ერთი თეატრი, რომელშიაც ამ ჟამად სწარმოებს რემონტი. მთელ მაზრაში გახსნილია 42 სამკითხველო-ბიბლიოთეკა, ხოლო კლუბები კი 4, თეატრები არსებობს ქ. სამტრედიაში, ხონში და ტყიბულში. ქუთაისში გახსნილია ერთი მუშათა სახლი, ხოლო ქ. ხონში საძირკველი აქვს ჩაყრილი სახალხო სახლს. ქ. ქუთაისში დაარსებულია საღამოს კურსები, რომლის მსმენელთა უმრავლესობა შესდგება ულარიბეს მცხოვრებთაგან, სადაც სწავლა უფასოა. ქუთაისში გახსნილია ორი საბავშვო ბაღი. თეატრებში წარმოდგენები ერთობ უშინაარსოა, მაგრამ ეს აიხსიება იმით, რომ ქუთაისში არ არის სათანადო არტისტიული ძალები.

ტყის საქმე.

ტყეების მხრივ მთელი მაზრა დაყოფილია 2 რაიონად: ქუთაისის და ბაღდადის, რომელთა სივრცე აღემატება 200,000 დესეტინას. ამ ტყეებს განაგებს ერთი „ლესნიჩი" თავის თანაშემწით და თვრამეტი მეველეთი. აჯამეთის აგარაკში დამზადებულია ამ ჟამად 500 კუბიკური საჟენი. მუშა-მოსამსახურენი იგზავნებიან შეშის დასამზადებლად და ნაწილი მოჭრილი შეშისა გადადის სახელმწიფო ფონდში. ვინაიდან ქუთაისის სატყეო მოედანის ორ რაიონად დაყოფა მიზან შეუწონელია და სახელმწიფო მეთვალყურეობისათვის მიუწდომელი, რის გამოც ქურდობას და ტყის ფარულად მოჭრას ბევრგან აქვს ადგილი, განზრახულია 4 რაიონად დაყოფა თავ-თავიანთ შტატით.

შრომის საქმე.

ქუთაისის სამაზრო რევკომთან არსებულ შრომის განყოფილებას, რომლის კომპენტენციას შეადგენს შრომის სანიტარული და ტეხნიკური დაცვა-მეთვალყურეობა, უმუშევართა აღრიცხვა, მათი განაწილება და მიზანშეწონილად გამოყენება, იძულებითი ბეგრის გატარება და შრომის მობილიზაცია, დღიდან თავის არსებობისა, აქვს გამოცემული დეკრეტ-დადგენილებანი განსამარტებლადა და დამატებითი 40 ბრძანება განკარგულებანი. უმთავრესად ეს ცირკულიარები და ბრძანებები შრომის დაცვას და ნატურ ბეგარას ეხება. უმუშევართა რიცხვი, რომელიც აღნუსხულია ქალაქ ქუთაისში შეადგენს 2430 კაცს, რომლიდგანაც 440 ქონებრივ შრომის წარმომადგენელია და 1995 ფიზიკური მუშა. აღრიცხვაზე აყვანილია 80 მეურმე და 15 მედროგე. აგრეთვე გამოწვეულია სხვა და სხვა პროფესიის წარმომადგენელნი, სულ 100 კაცამდე. ნაწილი მუშებისა გადმოყვანილია უვარგის ბინებიდან, განაპირა უბნებიდან უკეთეს ბინებში დ° ცენტრალურ რაიონში.

სასამართლო საქმე.

ქუთაისის სამაზრო რევკომს მთელი მაზრა დაყოფილი აქვს 9 სამოსამართლო უბნებად, ქუთაისი კი 5 უბნად, თვითეულში დანიშნულია 1 მოსამართლე და 1 გამომძიებელი. შემოღებულია აგრეთვე ყოველ რაიონში და თემში სახალხო მსაჯულთა ინსტიტუტი, რომლის საქმეთა გარჩევაში მონაწილეობას იღებენ პროფესიონალურ კავშირის წევრნი და გლეხები, დღიდან იურიდიულ განყოფილების დაარსებისა 10 ნუმრამდე აღძრულია 2500 საქმე, რომლიდანაც დამთავრებულია მხოლოდ 1200 საქმე. ამავე დროს ირჩევა ყოფილ სასამართლოს მიერ გადმოცემული საქმეები.

სხვა და სხვა საქმეები.

ამ ჟამად ქუთაისის სამაზრო რევკომს განზრახული აქვს მდინარე ყვირილაზე გააკეთოს ხიდი, რომლის პროექტი უკვე შედგენილია და საბოლოო დასკვნისათვის გადაცემულია სპეციალისტ-ექსპერტებისათვის.

საგანგებო სანიტარული გადასახადი მთელ მაზრაში სავსებით აკრეფილია, მხოლოდ თვით ქალაქ ქუთაისში ნავარაუდევ ოთხ მილიარდს აკლია რამოდენიმე ასეული მილიონი, რის აკრეფა დამთავრდება ამ მოკლე ხანში.

ქალაქ ქუთაისში დამთავრებულია საშტატო კომისიის მუშაობა ქალაქ ქუთაისში შემოკლებულია მუშა-მოსამსახურეთა რიცხვი 50 პროც.-ით. ზოგი-ერთი განყოფილებანი სრულიად გაუქმებულია.

ქალაქ ქუთაისში და მის მაზრაში შემოღებულია ვაჭრობაზედ, გაცვლა-გამოცვლაზედ ბაჟების გადახდა, რაც უმთავრესად გამოწვეულია ფინანსების სიმცირით.

ქუთაისის მაზრაში ამ ბოლო ხანებში თავი იჩინა ყაჩაღობამ და ბნელ ელემენტის თავგასულობამ ზოგი ერთ რაიონებში, როგორც არის სვირის და ბაღდადის რაიონები. ამ რამოდენიმე დღის წინათ თვით ქალაქ ქუთაისის განაპირა უბანში ჰქონდა ადგილი ყაჩაღების თავდასხმას, რომლიდგანაც ერთი მოკლული იქნა და ორი კი ჯერ-ჯერობით აღმოუჩენელია. ეს უმთავრესად აიხსნება ადმინისტრაციის სისუსტით და ნაწილობრივ მისი გახრწნით. ეს უკანასკნელი გამოწვეულია იმით, რომ ადმინისტრაცია ნივთიერათ არ არის უზრუნველყოფილი.

ხალხის სულიერი განწყობილება.

კონტრ-რევოლიუციონერების გამოსვლას და შეთქმულებას საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ადგილი არ ჰქონია, მაგრამ აღსანიშნავია ის, რომ აღნიშნული ელემენტები ფარულად აწარმოებენ მუშაობას და ჩვენ ნაყოფიერ აღმშენებლობას, ეკონომიურ ცხოვრების მოწესრიგებას და პოლიტიკურ ძალა-უფლების განმტკიცებას ხელს უშლიან, ხალხში რაიმე ფართო ხასიათის უკმაყოფილებას ადგილი არ ჰქონია და არც აქვს. თუ ასეთი რამ მოხდა, მხოლოდ ადგილობრივ მნიშვნელობის და გამოწვეულია მხოლოდ ამა თუ იმ ხელის უფლების წარმომადგენლის უკანონო ან მიზან შეუწონელ მოქმედებით, პირიქით, ხალხში დიდი ნდობა აქვს მოპოვებული არსებულ მთავრობას და მას რითაც და, როგორც კი შეიძლება ხელს უწყობს, თავის სურვილით იღებს ხარჯს და გამოდის სამუშევრად ამა თუ იმ საზოგადოებრივ მნიშვნელობის გაუმჯობესებათა შესასრულებლად. სარწყავ არხების გაყვანა—გაფართოვება, ახალ გზების და ხიდეების გაკეთება და შეკეთება, ბოროტ-მოქმედებათა აღმოჩენა, ნატურ გადასახადის შესახებ სწორი და სწრაფი ცნობების მოწოდება, მიწის რეფორმის ცხოვრებაში გატარება, საბჭოთა მამულების მოვლა-პატრონობა, ყველა ეს კეთდება მშრომელთა დახმარებით და მონაწილეობით. მიუხედავათ, საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე არსებულ ეკონომიურ კრიზისისა და გვალვების და შემდეგ შემოდგომის თვეებში ხშირი წვიმების გამო მოუსავლიანობისა.

საბჭოთა მაზრისათვ.ს მეტი ყურადღება და დახმარება, როგორც ფინანსიური, ისევ ეკონომიური, რომ დაძლეულ იქმნას არსებული კრიზისი.

წარმოებითი პროფკავშირებში

მასსას დაუახლოვდეთ

(ცირკულიარული წერილი ყველა ხამაზრო პროფბიუროებისა და პროფ-წარმოებით კავშირების ცენტრალურ გამგეობისადმი).

ძვირფასო ამხანაგებო, უკანასკნელ დროს ვხედავთ, რომ კავშირთა ორგანოები სრულიად მოსწყდნენ მუშათა ფართე მასსებს. პროფესიონალურ მოძრაობის საღი მიმდინარეობა-კი შესაძლებელია მხოლოთ იმ პირობით, თუ მუშები მუდმივ და მჭიდრო მონაწილეობას მიიღებენ ამა თუ იმ პროფესიონალური წარმოებით საკითხების გადაწყვეტაში.

ს. პ. კ. ს. არა ერთხელ მიუთითა სამაზრო პროფბიუროებს და კავშირთა ცენტრ. გამგეობას, რომ მუშათა მასსებთან მჭიდრო კავშირი უნდა დამყარდეს. კავშირთა ორგანიზაციები მხოლოთ ამ პირობით მიაღწევენ პროფესიონალურ მოძრაობის მიერ დასახულ მიზნებს.

გარდა იმისა, რომ მუშებთან ასეთი კავშირი აუცილებელია ჩვენი მეურნეობის აღსადგენათ, რაც წარმოადგენს მიმდინარე მომენტის მეგრძოლ ამოცანას,—ასეთ დაახლოვებას აქვს კოლონიალური პოლიტიკური მნიშვნელობა. ყველასთვის, ვინც კი პოლიტიკური ანბანი ოდნავ მაინც იცის, ცხადია, რომ მშრომელთა მასსების დაუხმარებლათ შეუძლებელია თვით მშრომელთა დიქტატურის განმტკიცება. მხოლოთ პროფესიონალურ კავშირებში მწყობრათ დარაზმულ მუშათა კლასს შეუძლიან დაუპირდაპიროს მსოფლიო ბურჟუაზიას თავისი პროლეტარული რკინის ნებისყოფა.

ჩვენმა პროფესიონალურმა კავშირებმა უცილობლათ შეასრულეს კოლოსალური სამუშაო, რომელიც წარმოადგენს პროფესიონალურ მოძრაობის ძირითად პირობას: მათ საქართველოს ყველა მუშები ჩააბეს პროფესიონალურ მოძრაობაში. მაგრამ ასეთის წარჩინებით მოწყობილი საქმე შეიძლება მთლათ გაქარწყლდეს, თუ მხოლოთ ამას დავჯერდებით და არ მივიღებთ ზომებს მის გასამაგრებლათ, რათა ფორმალურათ დარაზმული მუშათა კლასი შეიქნეს არსებითად დარაზმულათ, აუცილებლათ საჭიროა პროფესიონალურმა ორგანიზაციებმა იქონიონ მუშათა მასსებთან მუდმივი განუწყვეტელი კავშირი და მონაწილეობა მიაღებინონ მათ ამა თუ იმ როგორც პროფესიონალურ—წარმოებათ, ისე პოლიტიკურ საკითხების გადაწყვეტაში, რომლებიც წინ შეხვდება პროფესიონალურ მოძრაობას.

კავშირის ყველა წევრების საზოგადო კრებების, კონფერენციების და დელეგატთა კრებების მოწვევით განორციელდება ამოცანა მუშათა აღზრდისა პოლიტიკურ და პროფესიონალურ სფეროში, რაც თავის მხრივ გამოიწვევს მუშათა შეგნებულ მონაწილეობას ქვეყნის სამეურნეო ცხოვრების მოწესრიგებაში.

ზოგიერთი ცენტრალური გამგეობა სჯერდება მუშათა და მოსამსახურეთა საზოგადო კრების მოწვევას მარტო თავის წარმოების მასშტაბით, ხოლო სამაზრო პროფბიურო სჯერდება სამაზრო კონფერენციის მოწვევას; კავშირის ყველა წევრის მოწვევას-კი ზედმეტათ სთვლიან. ასეთი შეხედულება კავშირის წევრების საზოგადო კრებაზე უცილობლათ უნდა ჩაითვალოს შემცდარათ.

კავშირის წევრთა საზოგადო კრებები, გარდა იმისა, რომ ნებას [illegible] ბენ ჩვენ მუშებს [illegible] პროფესიონალურის მხრივ, როგორც უკვე ზევით იყო ნათქვამი,—სულიერ რათაც ერთმანეთს უახლოვდებენ მუშებს, რაც წარმოადგენს ერთის საზოგადო, მართლაც და ძლევრი მშრომელთა ოჯახის შექმნის საწინდარს.

ხოლო საკითხები, რომლებიც [illegible] შებმა უნდა განიხილონ,—უთვალავი ავიღოთ, მაგალითათ, დღევანდელ მომენტი. დღეს საქაროველოს პროლეტარიატის წინაშე სდგას საკითხები ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე, ახალ სატარიფო პოლიტიკაზე, და ზღვევ კასაზე; დიდძალი საკითხი შრომის დაცვის სფეროშიაც,—ყველ ამ საკითხებზე საქართველოს პროლეტარიატმა უნდა გამოსთქვას თავის აზრი და განაცხადოს, თუ რა თვალით უცქერის მათ, და მხოლოთ ამ შემდეგ შესაძლებელი გახდება [illegible] ცხოვრებაში პრაქტიკულათ და [illegible] ტკივნეულოთ გატარება.

და აი რათა აუხსნათ მუშებს ყველა ამ საკითხების არსი და მოტივები, რომლებიც მათ ამოძრავებენ, აუცილებლათ საჭიროა მუშათა კრებებზე გაკეთდეს მოხსენებები ამ საკითხებზე და ბეჯითი ყურადღება მივაქციოთ თითონ მუშების აზრს. ამისთვის-კი საჭიროა ერთხელ და სამუდამოთ უარი ვთქვათ კაბინეტურ მუშაობაზე და მჭიდროთ დაუახლოვდეთ მუშათა მასსებს.

პროფესიონალურ მოძრაობის უცილელ და მუდმივ ლოზუნგათ უნდა იყოს: „მასსებს დაუახლოვდეთ".

სხვა გზა ჩვენი მუშების პოლიტიკურ და პროფესიონალურ აღზრდისა ასამაღლებლათ და მათ ჩასაბმელად ჩვენი მეურნეობის აღდგენაში,—არსებობს.

ს. პ. კ. ს. საორგან.-საინსტრ. გაყოფილების გამგე ყურულაშვილი.

პასუხის მგებელი მდივანი ტ. არუტინოვი.

— საქ. კომპარტიის თბილისის კომიტეტი—რუსთაველის პრ., 22 ტელ. 5—74.

— 1-ლ რაიონის ბიურო—ჩერქეზიშვილის ქ. 136. თეატრი „ნაძალადევი" ტელ. 1—33.

— მე-2-რე რაიონის ბიურო—შიხეილის ქ. № 37. ტელ. 5—69.

— მე-3-მე რაიონის ბიურო—ავლაბარი. კახეთის მოედანი. 5—53.

— მე-4-ხე რაიონის ბიურო—ოლას ქ. 29 „მუშათა კლუბის" შენობაში. 9—52.

— მე-5-თე რაიონის ბიურო—ა[illegible]ნოს ქუჩა.

— საქ. ახალგაზ. კომუნისტურ კ[illegible] შირის ცეკა—რუსთაველის პრ. 22

სარედაქციო კოლეგია.

განცხადებანი

განცხადებანი მიიღებიან მხოლოდ ნაშუადღეიის 2 საათამდის.

ბეჭვდითი სიტყვის ცენტრ-ბიუროსაგან

I

სახელმწიფო გამომცემლობის ბეჭდვითი ნაწარმოების გამავრცელებელ ცენტრბ ურო აცხადებს პროვინციის ყოფილ აგენტებს, მეგზურეთეებს, რ[illegible] ნის გზის კიოსკების გამგეებისა და სხვა დაინტერესებულ პირთა საყურ[illegible] ღებოდ, რომ თანახმა საქ. საბ. სოც. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტ[illegible] № 85 დეკრეტისა (იხ. „კომუნისტი" № 250), საჭიროა პროვინციის ქალ[illegible] ქებსა და დაბებში ჟურნალ-გაზეთების გაყიდვა-გასავრცელებლად კონტ[illegible] აგენტები, რომლებიც დეკრეტის მე-5 მუხლის თანახმად ამ თანამდებობ[illegible] მიიღებიან ადგილობრივი პარტიული კომიტეტის და რევოლიუციონურ [illegible] მიტეტის რეკომენდაციით. დანარჩენი სავალდებულო პირობები, ჟურნალ[illegible] გაზეთების გაყიდვა-გავრცელების პროვინციელ აგენტებისათვის გათვალ[illegible] წინებულია დეკრეტის სათანადო მუხლებში.

აგენტობის მსურველებმა დაუყოვნებლივ უნდა წარადგინონ სათანა[illegible] განცხადება პირობების აღნიშვნით ცენტრ-ბიუროში (რუსთაველის პრ[illegible] პექტი № 11).

II

სახელმწიფო გამომცემლობის ბეჭდვითი ნაწარმოების გამავრცელ[illegible] ლი ცენტრბიურო ამით აცხადებს საბჭოთა დაწესებულებების, პროფკავ[illegible] შირების, პარტიული ორგანიზაციების და კერძო ხელის მოსწერთა საყურ[illegible] დღებოდ, რომ 1922 წლის 1 იანვრიდან, თანახმად საქ. სოც. საბ. რევ[illegible] კომიტეტის № 85 დეკრეტისა (იხ. „კომუნისტი" № 250), იწყება ჟურნ[illegible] გაზეთების გაყიდვა. ყველა აღნიშნულ დაწესებულებებმა, ორგანიზაცი[illegible] და კერძო პირებმა დაუყონებლივ უნდა წარადგინონ ცენტრბიუროში (რ[illegible] თაველის პრ. № 11) ცნობა თუ რამდენი ცალი ამა თუ იმ გაზეთისა [illegible] გაეგზავნოს მათ, განცხადების მიუღებლად გაზეთი არავის არ გაეგზავნ[illegible]

ხელის მოწერის პირობები ცალკე იქნება გამოცხადებული.

ბეჭდვითი სიტყვის ცენტრბიურო.

სახალხო სასურსათო კომისარიატისაგან

აბრეშუმის ნაწარმოებზე მონოპოლიის მოხსნის შესახებ გავრცელებ[illegible] ხმების გამო, სახალხო სასურსათო კომისარიატი აცხადებს საყოველთა[illegible] რომ ს. ს. ს. რ. რევ. კომ. დეკრეტი № 45 17 ივნისი 1921 წ. თარიღ[illegible] აბრეშუმის პარკზე, აბრეშუმზე, ფრიზონზე, ფრიზონეტზე და ნართზე, [illegible] ნოპოლიის შესახებ, რჩება ძალაში.

სახალხო სასურსათო კომისარის მოადგილე: ერქომაიშვილი.

კოლეგიის წევრი, საორგანიზაციო ცენტრის გამგე: მელჩარსკი.

საქმეთა მმართვ. მოვალეობის დროებით აღმასრულებელი: დიდიძე.

პარტიული

თბილისის მაზრის კომიტეტი წინადადებას აძლევს ქვემო ჩამოთვლილ ამხანაგებს პარტიული დისციპლინის ძალით გამოცხადდენ თ. მ. რევკომთან არსებულ საბჭოთა საარჩევნო კომისიის განკარგულებაში ა. | წ. 5 იანვარს, თ. მ. რევკომის შენობაში დ. 9 საათზე: ა. ჯაფარიძე, ლ. ამირაგოვი, ი. ჯანელიძე, ვ. მესხი, ა. მინოსიანი, კაფაფოვი, კიზიროვი, ტიგიშვილი, მაკოევი, სალიკოვი, კორინთელი, სუხიშვილი, მეგრელიშვილი, ვარნაზოვი, ვ. დონაძე, კ. სტურუა, კობიძე.

— დღეს, 4 იანვარს, სიღამ[illegible] საათზე პროფ. სასკოს დიდ და[illegible] ში გაიხსნება მე-4 რაიონის მუ[illegible] და მუშა ქალების 1-ლი უპარ[illegible] კონფერენცია. ყველა დელეგა[illegible] წარმოებებიდან მმართებთ [illegible] დროზე გამოცხადდენ სხდომაზე. დატებით.

მე-4 რაიონის პასუხისმგებელი [illegible] ვანი

ტირაჟი 10,000 ნ. დ. ს. ც. საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა, კრუზენშტერნის ქ., № 5.